

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta pedagogická

Bakalářská práce

**POROVNÁNÍ ROMÁNŮ MICHALA VIEWEGHA
A JEJICH FILMOVÉHO ZPRACOVÁNÍ**

Lucie Sazamová

Plzeň 2012

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta pedagogická
Akademický rok: 2010/2011

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Lucie SAZAMOVÁ**
Osobní číslo: **P09B0539P**
Studijní program: **B7507 Specializace v pedagogice**
Studijní obor: **Český jazyk se zaměřením na vzdělávání**
Název tématu: **Porovnání románů Michala Viewegha a jejich filmového zpracování**
Zadávací katedra: **Katedra českého jazyka a literatury**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

1. Analýza struktury textu Michala Viewegha (téma, prostředí, postava, typ konfliktu, kompozice, jazyk).
 2. Filmová podoba děl Michala Viewegha (text a komunikace, jazyk, základy filmové řeči).
 3. Srovnání (reakce, reflexe, porovnání literárního díla a filmu, scénáře).
-

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**

Seznam odborné literatury:

primární

články

odborné studie a recenze v tisku

sborník Zlatá šedesátá (Konference ÚČL AV, 1999)

MACUROVÁ, A.; MAREŠ, P. Text a komunikace. 1991

MATHAUSOVÁ, M. 12 pádů scénáristiky. 1996.

Vedoucí bakalářské práce:

PaedDr. Jiří Staněk, CSc.

Katedra českého jazyka a literatury

Datum zadání bakalářské práce:

1. června 2011

Termín odevzdání bakalářské práce:

31. března 2012

v.s. J. Coufalová

Doc. PaedDr. Jana Coufalová, CSc.

děkanka

Viktor

Prof. PhDr. Viktor Viktora, CSc.

vedoucí katedry

V Plzni dne 11. července 2011

Prohlašuji, že jsem práci vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a zdrojů informací.

V Plzni 15. května 2012

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce PeadDr. Jiřímu Staňkovi, CSc. za odborné vedení, cenné rady, ochotu a čas, který mi věnoval během přípravy této práce.

OBSAH

1. ÚVOD.....	9
2. ANALÝZA STRUKTURY TEXTU MICHALA VIEWEGHA	10
2.1. Báječná léta pod psa (1992).....	10
2.1.1. Téma	10
2.1.2. Prostředí.....	11
2.1.3. Postavy.....	12
2.1.4. Typ konfliktu	15
2.2. Výchova dívek v Čechách (1994).....	15
2.2.1. Téma	15
2.2.2. Prostředí.....	16
2.2.3. Postavy.....	17
2.2.4. Typ konfliktu	19
2.3. Román pro ženy (2001).....	19
2.3.1. Téma	20
2.3.2. Prostředí.....	21
2.3.3. Postavy.....	22
2.3.4. Typ konfliktu	24
2.4. Případ nevěrné Kláry (2003).....	24
2.4.1. Téma	24
2.4.2. Prostředí.....	26
2.4.3. Postavy.....	27
2.4.4. Typ konfliktu	29
3. FILMOVÁ PODOBA DĚL MICHALA VIEWEGHA	31
3.1. Vieweghův názor na zfilmované romány:	31
3.2. Základy filmové řeči	31
3.2.1. Film a román.....	33

3.3.	Báječná léta pod psa.....	34
3.3.1.	Jak byl film přijat.....	34
3.3.2.	Jak působí výběr herců (pouze hlavní postavy).....	34
3.3.3.	Jak film vnímá sám autor literární předlohy.....	35
3.3.4.	Jak postavy jednají a jakým způsobem vyjadřují emoce.....	35
3.4.	Výchova dívek v Čechách.....	36
3.4.1.	Jak byl film přijat.....	36
3.4.2.	Jak působí výběr herců (pouze hlavní postavy).....	36
3.4.3.	Jak postavy jednají a jakým způsobem vyjadřují emoce.....	37
3.5.	Román pro ženy.....	38
3.5.1.	Jak byl film přijat.....	38
3.5.2.	Jak působí výběr herců (pouze hlavní postavy).....	38
3.5.3.	Jak postavy jednají a jakým způsobem vyjadřují emoce.....	39
3.5.4.	Vieweghova účast na natáčení.....	39
3.6.	Případ nevěrné Kláry.....	39
3.6.1.	Jak byl film přijat.....	39
3.6.2.	Jak působí výběr herců.....	40
3.6.3.	Jak postavy jednají a jakým způsobem vyjadřují emoce.....	40
4.	POROVNÁNÍ LITERÁRNÍHO DÍLA A FILMU.....	41
4.1.	Kritiky, recenze.....	41
4.2.	Báječná léta pod psa.....	42
4.2.1.	Porovnání prostředí.....	42
4.2.2.	Hlavní rozdíly.....	42
4.2.3.	Scénář.....	43
4.2.3.1.	Úryvek ze scénáře.....	44
4.2.3.2.	Úryvek z knihy.....	44
4.2.4.	Ohlasy literárních kritiků.....	45

4.3.	Výchova dívek v Čechách.....	46
4.3.1.	Porovnání prostředí.....	46
4.3.2.	Hlavní rozdíly	46
4.3.3.	Scénář.....	47
4.3.3.1.	Úryvek ze scénáře:	48
4.3.3.2.	Úryvek z knihy:	49
4.3.4.	Ohlasy literárních kritiků	49
4.4.	Román pro ženy	50
4.4.1.	Porovnání prostředí.....	50
4.4.2.	Hlavní rozdíly	51
4.4.3.	Scénář.....	51
4.4.3.1.	Úryvek ze scénáře:	52
4.4.3.2.	Úryvek z knihy:	52
4.5.	Případ nevěrné Kláry.....	53
4.5.1.	Porovnání prostředí.....	53
4.5.2.	Hlavní rozdíly	53
4.5.3.	Scénář.....	55
4.5.3.1.	Úryvek ze scénáře:	55
4.5.3.2.	Úryvek z knihy	56
4.5.4.	Ohlasy literárních kritiků	57
5.	ZÁVĚR.....	58
6.	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	59
6.1.	Literatura	59
6.2.	Internetové zdroje.....	60
7.	RESUMÉ.....	61
8.	ABSTRACT	61

1. ÚVOD

Bakalářskou práci na téma Porovnání románů Michala Viewegha a jejich filmového zpracování jsem si vybrala hned z několika důvodů. Prvním z nich je, že mám ráda prózu Michala Viewegha. Protože je dosud šest jeho románů zfilmovaných, napadlo mě, že bych se mohla pokusit o komparaci těchto děl. Tak jsem si vybrala čtyři díla. Zvolila jsem Báječná léta pod psa, Výchova dívek v Čechách, Román pro ženy a Případ nevěrné Kláry.

Tyto čtyři vybrané romány budu dále rozebírat z několika hledisek. Nejprve provedu analýzu struktury textu, kde se zaměřím na téma, prostředí, postavy a typ konfliktu. Druhá část bude orientována na filmovou podobu děl, ve které se zaměřím na to, jak byl film přijat, jak působí výběr herců, jak postavy jednají. V poslední části budu porovnávat předchozí dvě podoby díla. Seznámím se i s některými významnými kritikami. Ohlasy literárních kritiků budu také porovnávat. Zaměřím se na porovnání prostředí, hlavní rozdíly v jednání postav a v neposlední řadě porovnání scénáře s literární předlohou.

2. Analýza struktury textu Michala Viewegha

2.1. Báječná léta pod psa (1992)

2.1.1. Téma

Tento velmi úspěšný román vypráví příběh o jedné české rodině z období od roku 1968 do roku 1989. Mladým manželům se předčasně narodí syn Kvido zrovna, když jsou v divadle. Po příchodu Rusů v roce 1968 se přestěhují z Prahy do malého města Sázava. Zde žijí jen na terase jednoho domu jako ve skleníku. Kvidův otec se totiž nikde veřejně neangažuje, proto ani žádný byt dostat nemohou. Poté, co Kvido onemocní zápallem plic, začne Kvidův otec vyjednávat se Šperkem, místním komunistou. Kromě toho se v té době Kvido angažuje jako recitátor prokomunistických básniček. V té době je v první třídě, ale je už extrémně chytrý a napřed ve čtení před svými spolužáky. Spolu s Kvidem recituje básničky i jeho spolužačka Jaruška.

Šperk se rozhodne, že jim dá pěkný domek, který nese název Vilka pod Skřivánkem. Kvidův otec ale musí vstoupit do VUML (Večerní univerzity marxismu-leninismu), začít hrát fotbal, i když ho vůbec hrát neumí, dostanou také fenu německého ovčáka Něhu. Kvidovu otci se začne pracovně dařit. Podnikne několik pracovních cest: jede např. do Londýna a do Jugoslávské Puly. Má pocit, že lidé si ho váží, a tak mu dost stoupne sebevědomí. I na fenku Něhu mluví anglicky. Cítí se velmi sebejistě. Do Československa přijede na služební cestu Mirjana z Jugoslávské Puly. Kvidův otec je z ní poblázněn a na chvíli se stanou milenci. Protože hotely nejsou dostatečně luxusní, ubytují Kvidovy rodiče Mirjanu u sebe doma.

Kvidovi v té době zemřel dědeček. Vše řekne Jarušce a kvůli tomu se spolu víc sblíží. Za nějakou dobu potkávají matka s otcem dávného přítele Pavla Kohouta, který je odpůrcem režimu. Komunisté je přistihnou na návštěvě u Kohouta a vinou toho Kvidova otce vyhodí z dobrého pracovního místa ve sklárně. Začne tedy pracovat jako vrátný. Pro něj a celou jeho rodinu je těžké se s tímto důsledkem smířit, proto otec začne upadat do depresí. Matka pro něj najde psychologa, ale ten otci nepomůže, protože se otec psychologa bojí. Matka si myslí, že otce může zachránit od úplného psychického zhroutení jen dítě, proto Jaruška, Kvidova přítelkyně, otěhotní. Kvido se

s Jaruškou ožení a poté Jaruška porodí holčičku Aničku. Psychická nemoc otce se ani narozením Aničky nezlepšila.

Kvido píše román o své rodině, ale nemůže být vydán, protože je v něm příliš mnoho kritiky a politiky. V knize se objevují pasáže z rozhovorů s redaktorem, ve kterých Kvido vypráví svůj rodinný příběh, který chce vydat.

V roce 1989 začíná revolucí velká změna. Otec dostane kvalitní práci, která odpovídá jeho schopnostem a vzdělání. Nejprve pracuje na ministerstvu zahraničního obchodu, pak vykonává funkci cenového referenta. Komunista Šperk se neúspěšně pokouší o sebevraždu. Protože je Jugoslávie ohrožena srbskými nacionalisty, poskytuje Kvidova matka Mirjaně azyl, přestože ví, že byla milenkou jejího manžela. Paco, Kvidův bratr, začne studovat na Filosofické fakultě Univerzity Karlovy, ale studium nedokončí. Odjede na stipendijní pobyt do Spojených států. Po návratu zpět domů začne pracovat v Anarchistickém hnutí. Kvido je šťastný, může totiž vydávat knihy bez jakékoliv cenzury.

2.1.2. Prostředí

Celý román se odehrává v Československu v období let 1968 až 1989. Rodina nejprve žije v Praze, poté se přestěhuje do městečka Sázava, ve kterém se líbí pouze malému Kvidovi. V tomto městě se nemají dobře, rodina je diskvalifikována, protože se otec politicky neangažuje.

Zde žijí na terase jednoho domu, kde se cítí jako ve skleníku. Nemají soukromí ani místo na věci, je jim tam zima. Kvidově matce připadá, že tam jsou jako ve výkladní skříni, a tak když se převléká, musí ji Kvido skrývat matracemi a těmi jí udělat „šatnu“.

Po vyjednávání s místním komunistou Šperkem, získají krásný dům, který se jmenuje Vilka pod Skřivánkem. Zde jsou všichni šťastní.

Též se setkáváme s prostředím základní školy, ve které Kvido vyniká nad ostatními žáky. Spřátelí se zde se spolužačkou Jaruškou Mackovou, se kterou recitují komunistické básničky. Kvido z toho ještě nemá moc rozum, ale je rád, že se věnuje

literatuře. Kvidovým rodičům se to moc nelíbí, ale protože také díky Kvidově iniciativě získali nový a překrásný dům k bydlení, tak proti tomu neprotestují.

Setkáváme se také s prostředím Jugoslávské Puly, kam jede Kvidův otec spolu se spolupracovníkem Zvárou. To bylo v té době, kdy měl otec dobrou práci, ve které byl šťastný.

Po domluvě s rodinným přítelem Pavlem Kohoutem ho celá rodina navštíví u něj doma. Jsou rádi, že ho vidí po dlouhé době, a že si s ním mohou popovídat. Ale přes tohle všechno mají strach. Kohout se totiž dost angažuje proti komunistické straně. Na této návštěvě přistihnou celou rodinu komunisté a vinou toho ztratí otec dobrou práci, ve které byl spokojený. Toto prostředí sem autor vložil proto, aby mohla vygradovat nenávisť Kvidova otce vůči tehdejšímu režimu.

Rodinný dům, ve kterém se velká část románu odehrává, zahrnuje také sklep, ve kterém má otec vlastní dílnu. Nejprve tam vyrábí hračky a různé předměty ze dřeva, v době svých největších depresí si tam začne vyrábět rakev. V této dílně tráví spoustu času, často dělá rachot cirkulárkou, s pomocí které pracuje.

2.1.3. Postavy

Kvido – tlustý, brýlatý a velice inteligentní kluk. Uměl perfektně číst, dříve než šel do první třídy, je nadprůměrný. Ve škole se spřátelí se spolužačkou Jaruškou, která se později stala jeho přítelkyní a manželkou. Už v dětství má velmi chytré řeči, kterými každého zaskočí. Jeho největší zálibou je psaní, chtěl by se stát spisovatelem.

V celém příběhu pozorujeme, jak Kvido stárne. Když je starší, vypráví nám o svých problémech, které měl na začátku vztahu s Jaruškou. Nejprve na ni žárlil, protože ona se více zajímala o další kluky, poté měli další drobné problémy, když spolu začínali chodit. Kvido žije úplně normální život běžného chlapce, ve kterém se cítí být spokojený.

Kvidův otec – představuje velice vzdělaného člověka, je vystudovaný ekonom. Má státnice z angličtiny a němčiny. Také rád pracuje se dřevem. V době svých depresí si

vyrobí rakev ze dřeva. Za žádnou cenu by nevstoupil do komunistické strany a v důsledku toho se jejich rodině nedaří dobře.

Kvidova matka – vystudovaná právnička, hrála v divadle. Má panický strach ze psů. Kvidovi už od malinka předčítala své i jiné divadelní role. Je to chytrá žena, která se ale nemohla věnovat kariéře. Plní funkci milující manželky, která pro svého muže udělá téměř cokoliv.

Jaruška Macková – Kvidova kamarádka už od školy, později také žena. V mládí se ohlíží za krásnými kluky, později se ale vše změní, když Kvidovi zemře dědeček a ona ho lituje. Jaruška vyjadřuje Kvidův idol krásy, je jeho celoživotní touha. Tak jako Kvidův otec by si z celého srdce přál, aby dosavadní režim skončil. Kvidův sen je žít spolu s Jaruškou.

Paco – je Kvidův mladší bratr. Není tak nadprůměrně inteligentní jako Kvido, je úplně jiný než Kvido. Miluje trampování.

Při jedné z her v mateřské škole shodil obraz prezidenta, jako kdysi Kvido. Šperk v tomto činu hledal spojitost, upozornil otce, aby si dal pozor na to, co jeho děti dělají. Zdá se to být jako naprosto nedůležitá věc, ale v tehdejší režimu by to byl nejspíš problém. Pohledem na Pacův čin můžeme vidět některé další souvislosti, které mohly v tehdejší režimu negativně upozornit na člověka.

Ing. Zvára – kamarád Kvidova otce. Kvidův otec je ovšem o hodně lepší i chytřejší než Zvára. Protože Zvára vstoupil do komunistické strany, tak se musí Kvidův otec smířit s tím, že se stal jeho nadřízeným. Zvára je typický příklad člověka, který jen kvůli tomu, že sympatizoval s režimem, měl vybudovanou takovou pozici, kterou by si bez těchto politických aktivit nevybudoval.

Šperk – komunist, který měl za dob totality velkou moc. Po revoluce se neúspěšně pokusil o sebevraždu. Šperk představuje osobnost, která kvůli své politické moci může manipulovat s lidmi, např. pokud by Kvidův otec nesplnil podmínky, které mu Šperk uložil, nedostal by otec klíče od nového domu.

Pavel Kohout – spisovatel, disident, přítel Kvidovy matky a Kvidova otce. Protože dává najevo, že nesouhlasí s režimem, nemá se dobře, a proto má problémy. Vložením této postavy do celého románu vygraduje další proces, který se stane po návštěvě Kvidovy rodiny u Pavla Kohouta (Kvidův otec ztratí práci).

Autor vložením této postavy upozorňuje na to, že nejen prostí a obyčejní občané státu byli nespokojeni s tehdejší režimem. Chtěl poukázat na to, že i mnoho známých osobností se angažovalo proti režimu, a proto museli nést následky.

Babička Líba – matka Kvidova otce, posedlá svým zdravím. Šetří na jídle, nekupuje maso. Vaří pouze bezmasá jídla. Miluje cestování. Navštívila například Benátky. Ze svých cest posílá vždy pohled s verši a přiváží ukradené dárky např. ubrusy. Chtěla jet do ciziny i s Kvidovým otcem, ale ten jí s sebou nevzal. V závěru knihy se dozvídáme, že babička má rakovinu.

Babička symbolizuje všechny osoby, které v době totalismu měli velikou touhu jet do ciziny a poznávat nové země. Symbolizuje také českou povahu, i když některé její vlastnosti jsou dosti přehnané a kvůli tomu je román humorný.

Dědeček Jiří – otec Kvidovy matky. Po pobytu v nemocnici zemře. Kvido ho má moc rád a po jeho smrti je hodně smutný. Ale kvůli tomu, že byl Kvido nešťastný, se sblížil s Jaruškou.

Mirjana – Chorvatka, která přijede do Čech na služební cestu. V době, kdy pobývala v Československu, udržovala s Kvidovým otcem milostný poměr. Symbolizuje ženskou krásu, která Kvidova otce velmi přitahuje.

Zita – gynekoložka a rodinná přítelkyně. Během totalitního režimu musela pracovat v kině. Další osoba, která měla vysoké vzdělání a praxi, ale kvůli nesouhlasu s režimem nesměla svou práci vykonávat a musela dělat pro ni podřadnou činnost.

2.1.4. Typ konfliktu

Vidíme zde mnoho situací, které jsou pojaty velmi vtipně, přestože se často jedná o vážnou skutečnost. V době komunistického režimu plno lidí nebylo spokojeno s životem ve své republice. Ani v tomto příběhu nejsou lidé spokojení a nesouhlasí s totalitním režimem. Mnoho lidí musí pracovat na místě pod svou úroveň a kvalifikací. Například Kvidův otec musí pracovat jako vrátný, nebo rodinná přítelkyně Zita, původním povoláním gynekoložka, se v tomto režimu musí uživit jako šatnářka v kině, psychiatr pracuje jako topič a spousta dalších. Autor se zde snažil poukázat na fakt, jak se v té době opravdu žilo. Lidé, kteří nemuseli mít ani vzdělání, ale byli v komunistické straně, měli mnohem lepší pracovní pozici než ti, kteří ve straně nebyli.

Naopak také můžeme vidět, jak o době, ve které žila Kvidova rodina, vypráví s láskou a i přesto, že se nejednalo o dokonalé období, ideální režim, umí Viewegh vše popsat s jistým nadhledem a nekouká se na tuto etapu pouze skepticky. Ukazuje nám také, že i v těchto letech se dalo žít krásně a všechno nebylo takové zkažené.

2.2. Výchova dívek v Čechách (1994)

2.2.1. Téma

Román vypráví o osudu mladého spisovatele a učitele Oskara, který žije se svou rodinou ve Zbraslavi. Mladému učiteli nabídne místní velice bohatý podnikatel Karel Král práci, kterou Oskar nejprve nechtěl přijmout. Jedná se o lekce tvůrčího psaní pro Královu dceru Beátu.

Králova nabídka byla velmi velkorysá. Nabídl mu 8 000 Kč za měsíc, což byla velká částka. Oskar popisuje, že při jeho hrubé mzdě 3 680 Kč je to lákavé. Oskar si tedy nechal nějaký čas na rozmyšlenou, protože nechtěl trávit 2 hodiny denně těmito lekcemi a také proto, že nechtěl Královi hned přikývnout. Po několika dnech a po domluvě s manželkou Oskar Královu nabídku přijal a mohl začít s lekcemi s Beátou.

Beáta byla ovšem velmi neochotná a nechtěla spolupracovat. V jejím pokoji byla tma, neuklizená a nálada velmi ponurá. Dokonce ve svém pokoji byla pořád nahá, přikrytá pouze peřinou. Nekomunikovala s nikým. Beáta se totiž rozešla s přítelem, později se

dozvídáme, že to byl gigolo v Králově nočním podniku. Oskarovo snažení se při lekcích a Beátina nekomunikativnost a pouze občasné nepříjemné výjevy Oskara vedly k tomu, že chtěl nejprve tuto „práci“ opustit. Posléze přešel od učení tvůrčího psaní k jakémusi povídání o životě.

V létě o prázdninách Oskar odjel se svou rodinou na vysněnou dovolenou. Jenže Král jim tu krásnou rodinnou idylku překazil. Poslal totiž pro Oskara, a za finanční odměnu ho odvezl zpět do Zbraslavi a chtěl po něm, aby znovu učil Beátu. Beáta se nečekaně sama změnila. Změna začala jejím pokojíčkem. Nyní byl útulný, dívčí, krásný a světlý. Beáta začala s Oskarem trávit spoustu času. Podle mého názoru to mezi nimi nebyla láska. Beáta byla spíše moc ráda, že se k ní někdo chová takovým způsobem, jakým se k ní choval Oskar, který projevoval zájem. Z Oskarovy strany to bylo spíše jakési poblouznění mladou a krásnou dívkou, bylo to pro něj zpestření všedního a každodenního života. Za nějaký čas se vše rozkřiklo, dozvěděl se o jejich románu i otec Král a Oskarova žena. Oskar se během svého milostného poměru s Beátou snažil uspořádat více výletů a akcí s rodinou, nejspíš si tím chtěl odčinit své prohřešky. Oskar nabídl Beátě práci u nich ve škole, kde dělala učitelku anglického jazyka. Oba na sebe začali mít méně času a Beáta vztah později ukončila.

Začala chodit s Američanem a učitelem anglického jazyka Stevem. Jejich vztah také nevydržel. Po čase se Beáta stala ekologickou aktivistkou a měla přítele Jakuba. Tento vztah také ztroskotal a Beáta se začala obracet k víře a Bohu. Na konci románu se Oskar dozvídá, že Beáta spáchala sebevraždu v autě nárazem do betonové zdi.

2.2.2. Prostředí

Mladý učitel Oskar, který přichází do velice luxusního paláce Karla Krále. Tento jejich přepychový dům hlídá dokonce i ochranka. Králova rezidence vypadá jako nějaký zámek. Přepych a bohatství číší z nábytku už od pohledu. V obrovské zahradě mají také fontánu, která tento luxus doplňuje.

Většina děje se odehrává v Beátině pokoji, který je ze začátku neútulný. Oskar ani nikdo jiný kromě Beáty se v něm necítí dobře. Když se s Beátou stane velká a pro všechny nečekaná proměna, změní se rapidně i její pokoj. Už není takový

chmurný a není v něm nepořádek. Ani závěsy nebyly zatažené i hrozné zubařské křeslo, ve kterém doposud Beáta sedávala, zmizelo. Barvy nyní v celém pokoji byly světlé a dívčí. Vše tam na oko vypadá pozitivně.

Také se setkáváme s prostředím školy, ve které Oskar a na konci románu také Beáta pracují. V tělocvičně se potají spolu stýkají. Oskar se zde několikrát také setkává s Beátinou sestrou Agátou či s některými z ostatních učitelů.

V jedné kapitole se seznamujeme s nočním erotickým klubem Karla Krále. Můžeme vidět, jak se Královi zaměstnanci chovají „přátelsky“, a snaží se mu se vším vyhovět. Toto prostředí je důležité, abychom pochopili, jaký vlastně Karel Král je.

2.2.3. Postavy

Oskar – Oskar žije v malém městě. Jeho rodina moc peněz nemá, tak se cítí jako omámený ve „světě“ Karla Krále. Oskar představuje úplně obyčejného, zdvořilého a dobře vychovaného muže, který je nejprve zaskočen z Beátina života, ale posléze propadne jejímu umění získat si lidi.

Je mladý učitel českého jazyka a také začínající spisovatel, je ženatý. Začne učit Královu dceru Beátu. Chce s Beátou komunikovat, ale ona ze začátku předstírá nezájem. Za nějaký čas spolu začnou mluvit a trávit víc času. Oskar je popletený mladou studentkou. Vztah s Beátou ale nevydrží.

Beáta – je mladá studentka Karlovy univerzity. Na svůj věk je někdy pubertální a truceje, protože se rozešla se svým přítelem, který pracoval v nočním klubu Beátina otce jako gigolo. Beáta znázorňuje mladou dívku, která si myslí, že ona může vše. Je dost rozmazlená. Aby všem dala dostatečně najevo, jak se cítí, nestará se o sebe, ani o svůj pokoj. Beáta je jiná než ostatní dívky v jejím věku. Zaujímá svou výjimečností.

Nejprve vůbec nekomunikuje, posléze prohodí občasné nepříjemné či vulgární slovo s Oskarem při jejich lekcích, ale nakonec si Oskara oblíbí. Začne s ním flirtovat a tráví spolu hodně času. Beáta se do Oskara nezamilovala, ale našla si někoho nového,

na koho by se mohla upnout. Zase musí být vše podle jejích představ. Okolí jí stále ve všem vyhovuje. Vyhovuje jí i Oskar. I přes tohle rozčarování se rozejdou.

Po rozchodu Beáta střídá partnery. Nejprve chodí s Američanem Stevem, posléze s ekologickým aktivistou Jakubem a na konci románu spáchá sebevraždu. To naznačuje, že Beáta nebyla se svým životem vůbec spokojená. Pořád se snažila, aby našla sebe samu, aby byla šťastná, ale nedařilo se jí to. Před všemi předstírá, že po rozchodu s Oskarem šťastná je, ale není tomu tak.

Karel Král – je bohatý milionář ze Zbraslavi, kterému patří noční erotický klub. Je velmi sebejistý a jde si za svým cílem. Neumí komunikovat se svou dcerou Beátou, mají problémy.

Už v první kapitole, kde se dozvídáme, jakým způsobem vyzývá učitele Oskara, aby učil jeho dceru, můžeme vidět, že používá zvláštní způsob žádosti. Nepožádal Oskara osobně, ale napíše mu dopis do schránky, aby se Oskar k němu dostavil. Přestože je Král v komunikaci s ostatními lidmi dost nadnesený a myslí si o sobě, že má moc, v komunikaci se svou rodinou je tomu úplně naopak.

Karel Král představuje obyčejného muže, který zbohatl na provozování erotického klubu. Snaží se chovat, jako by mu patřil celý svět. Král znázorňuje jakéhosi „úspěšného“ muže ve svém pracovním oboru, ale velmi neúspěšného muže, co se týká osobních vztahů. Okolí ho nepřijímá vůbec pozitivně.

Agáta – je mladší sestra Beáty. Agáta navštěvuje normální základní školu, ve které učí Oskar a později také Beáta. Agáta nemá žádné výhody. Nic, co by ji upřednostňovalo před ostatními žáky. Agáta se stává jakýmsi prostředníkem mezi Králem a Oskarem a také mezi Beátou a Oskarem.

Oskarova žena Anděla – v románu se moc nevyskytuje. V úvodu je ovšem ráda, že její manžel Oskar přijal nabídku podnikatele Krále, protože tím finančně pomůže celé jejich rodině. Nemá moc radost z toho, že Oskar „skáče, jak Král píská“, a že jim pokazili dovolenou, ovšem přesto je ráda, že budou mít větší finanční příspěvek a budou na tom lépe.

Oskarova žena znázorňuje manželku, která toleruje svému muži častou nepřítomnost doma s ní a jejich dcerou do té doby, než zjistí, že ji s Beátou podvádí. Je to oddaná manželku, která svého muže podporuje a miluje.

Oskarova dcera – představuje mladou dívku, která žije v úplně obyčejné a normální rodině. Je zcela jiná než dcery Karla Krále.

2.2.4. Typ konfliktu

Příběh tvoří Oskar s Beátou, kteří se společně seznamují při lekcích tvůrčího psaní. Zde se odehrává první stěžejní část románu. Beáta nekomunikuje vůbec s nikým, ani s Oskarem. Oskar se přesto snaží pochopit duši rozmazlené Beáty.

Začnou spolu trávit víc času a Beáta se změní k nepoznání. Přesto je v něčem pořád stejná. Pořád je tou dívkou, která chce mít vše, co si usmyslí. Když se o jejich vztahu dozví Král, propustí Oskara. Oni dva spolu stále touží být a Beáta začne pracovat ve škole jako Oskar.

I když je Beáta jiná, než ostatní, začne vybočovat ještě víc. Začne střídat partnery, nejspíš proto, aby na sebe ještě více upozornila. Často ventiluje radikální názory a nejspíš je uvnitř sebe celá zmatená. Nakonec spáchá sebevraždu a román je náhle ukončen.

2.3. Román pro ženy (2001)

Jak tato kniha vznikla, se dozvídáme na obalu této knihy. *„Předloni se na mě obrátil ředitel reklamní agentury Rencar s dotazem, zda se nechci podílet na rozšíření známého projektu Poezie v metru o prózu. Rád jsem souhlasil, neboť nápad publikovat krásnou literaturu na místech, kde obvykle vidáme jen reklamy na koberce či rostlinné oleje, mi byl od počátku sympatický. Obratem jsem vymyslel fiktivní příběh muže středního věku, pracovníka reklamní agentury, který neobvyklou formou „otevřených dopisů“ bojuje o ztracenou lásku dívky jménem Marie, a během několika hodin jsem tento kratičký „milostný román v šesti dopisech“ napsal. První z dopisů podepsaný jen tajuplnou iniciálou A., umístila agentura na počátku ledna 2000 na více než stovce reklamních*

panelů ve vagonech metra trasy A a C. Zvědavý a často i dojatý zájem cestujících, zejména žen, jakož i mediální rozruch, který dopis vyvolal, překonaly všechny naše očekávání. Když jsme po šesti měsících publikování dopisů podle plánu končili, mohli jsme s uspokojením konstatovat, že to byla jen jedna ze skutečně úspěšných prezentací takzvaného „umění v akci“. Tím jsem považoval celou záležitost za uzavřenou. Jenže ten sotva načrtnutý románěk mě svou otevřeností nepřestával provokovat. V následujících týdnech a měsících jsem se nejednou přistihl, že na protagonisty dopisů myslím – a to nejen v metru. Vrátil se k němu? ptával jsem se v duchu sám sebe, možná podobně jako ty z vás, které jste dopisy četly. Nakonec jsem v existenci obou postav uvěřil (pouze jsem jim přidělil jiná jména: Laura a Oliver). A Lauru jsem nechal vyprávět. Uvědomil jsem si totiž, že příběh, který jsem začal, potřebuje dokončit...“¹

2.3.1. Téma

Tento příběh vypráví Laura, mluví o svém životě a hlavně o svých láskách, které ji potkaly během života. Z vyprávění se dozvídáme také o Lauřině matce, která nenávidí Čechy. Lauřina matka Jana je dost výrazná osobnost. Když byla mladá, chodila pouze se dvěma Čechy. Prvním byl Pažout, který Janě vůbec nevyhovoval hlavně kvůli tomu, že byl hodně lakomý a neuměl se pěkně oblékat. Druhým přítelem, kterého si Jana dokonce vzala, byl Lauřin otec. Také Janě moc nevyhovovalo jeho chování, byl typický buran. Když byla Laura ještě malá, zemřel na rakovinu a matka musela s Laurou zůstat sama. Od té doby zanevřela na všechny Čechy a začala se scházet s cizinci.

Lauřinou první láskou byl Jeff, který ji učil angličtinu v jazykové škole. Jeff se Lauřině matce moc líbil, nejspíš také proto, že to nebyl Čech. Jeff se Lauře líbil, ale necítila se s ním moc dobře, hlavně kvůli jazykové bariéře. Odjela s ním i do Ameriky, odkud ale také odjela, protože tam byla nešťastná.

Druhou Lauřinou láskou byl Rickie. Rickie byl prodavač mobilních telefonů. Plánovali společnou budoucnost, byli celkem šťastní. Rozhodli se, že spolu pojedou na dovolenou. Na této dovolené ale Laura potká Olivera a okamžitě ji ohromí. Po návratu se s Rickiem rozejde a začne randit s Oliverem. Na jedné návštěvě u Laury doma, kdy přijede nečekaně její matka, se dozvídá, že Oliver je matčin bývalý přítel

¹ VIEWEGH Michal: Román pro ženy. Brno: Petrov, 2001. ISBN 80-7227-099-0

Pažout. S tím se ze začátku vůbec nemůže Lauřina matka vyrovnat. Laura však chodí s Oliverem dál. Jejich vztah pomalu začíná být stereotypní.

Laura se seznamuje s Oliverovým přítelem Hubertem, se kterým si moc nerozumí. Hubert se ale za nějakou dobu dá dohromady s Lauřinou nejlepší přítelkyní Ingrid. Tento vztah jim ale dlouho nevydrží a rozejdou se.

Na jednom z večírků přistihne Laura Olivera, jak se líbá se svou bývalou přítelkyní. Laura je z Olivera zklamaná. Aby Oliver vše odčinil, pozve Lauru i její matku na společnou vánoční dovolenou. Po návratu z dovolené nabídne Oliver Lauře, aby se k němu přestěhovala. Laura ale za nějakou dobu cítí, že mají vztahovou krizi, přesto se rozhodnou, že spolu pojedou na další dovolenou. Na této dovolené se ale nic mezi nimi nezlepší. Laura tam pozná podnikatele, se kterým Olivera podvede, a s Oliverem se rozejdou.

Lauře se její milenec po krátkodobém románku neozval a ona cítí, že pořád miluje Olivera. On ale nemá zájem s ní navázat vztah. A tak Laura začne chodit se studentem Robertem.

Po nějaké době se vše Oliverovi rozložilo v hlavě a došlo mu, že Lauru také miluje a chtěl by ji získat zpět, proto jí začne psát dopisy v metru na reklamní plochy. Laura si tyto dopisy samozřejmě několikrát četla, cítí zvláštní pocity, ale nakonec se k Oliverovi vrátí.

Celý román končí šťastně. Laura je s Oliverem těhotná a matka přemýšlí, že by mohla pozvat souseda Žemlu, který ji tajně miluje už delší dobu.

2.3.2. Prostředí

Protože tento příběh vypráví Laura, nacházíme se v jejím prostředí. Vše začíná vyprávěním o své matce, o jejich životě, který žili. S Lauřiným otcem se nežili v žádném přepychu, ale v obyčejném bytě v Praze. Pro Lauřinu matku to nejsou moc příjemné vzpomínky.

Dále můžeme slyšet o prostředí New Yorku, ve kterém Laura žila nějaký čas se svým přítelem Jeffem. Laura vypráví o kavárnách, ve kterých sedávala, když neměla co dělat, o tom, jak pozorovala hektický život všech lidí okolo, pozorovala je, kam spěchají, zatímco ona si užívala klidu.

Dalším místem, ve kterém se děj odehrává, je Chorvatsko. Do Chorvatska jela Laura původně se svým přítelem Rickiem a posléze také s přítelem Oliverem. Když tam jela s oběma, v té době už to ani s jedním neklapalo tak jako na začátku jejich vztahu. Vše už bylo takové všední a nepřekvapovalo je nic nového. Možná proto také v obou případech se s nimi po dovolené Laura rozešla. U moře bylo okolí krásné. Hotel i místní příroda byla opravdu taková, že nabádala k odpočinku. Jenže Laura potřebovala nějaké ozvláštnění a zpestření vztahu, zatímco Oliver si chtěl odpočinout.

Prostředí, které je v celém románu důležité, je metro. Zde totiž Oliver píše Lauře své pocity. Vše je hodně romantické, možná trochu až přehnané. Všichni cestující, kteří se pohybují okolo, jsou zaujatí textem, který zde vidí. Oliver v nich vyznává Lauře lásku a žádá ji, aby se k němu vrátila. Každý, kdo si tyto zprávy přečte, přemýšlí a domýšlí si příběh, který za těmito dopisy je.

2.3.3. Postavy

Laura – dvaadvacetiletá slečna, která pracuje v magazínu Vyrovnaná žena. Přestože pracuje v magazínu s takovým názvem, Laura vyrovnanou ženou vůbec není, chybí jí sebevědomí. Znázorňuje ženu, která hledá dokonalého muže, ale pořád ho nemůže najít. Je to naivní dívka, která se lehce zamiluje.

Oliver (Pažout) – když byl mladý, tak chodil s Lauřinou matkou. Neobléká se vůbec moderně a nezáleží mu na tom, co si o něm ostatní myslí. Je úplný opak Laury. Vůbec není naivní. Je realistický a typický muž, který je ve středním věku, který ví, co od života chce. Nechápe svět a myšlení žen. Pracuje v reklamní agentuře jako takzvaný kreativec, vymýšlí reklamní spoty a slogany.

Lauřina matka Jana – je to žena ve středních letech, která je velice elegantní a stále hledá, jako její dcera, svou lásku. První přítel, se kterým jí to nevyšlo, byl Pažout, druhý

byl Lauřin otec, který brzy zemřel. Protože ani s jedním z těchto mužů nebyla stoprocentně spokojená, nechtěla už nikdy mít přítele Čecha. Připadají jí jako „burani“. Proto hledá lásku po celém světě, kam často létá. Na dovolené se seznámí s Hansem, který pochází z Hamburku. Navážou spolu vztah, ten ale opět nevyjde.

Jana je velmi náročná a vybírává co se mužů týče. Je to silná a samostatná žena, není závislá na mužích. Pod touto maskou bychom ale mohli vidět ženu, která se také cítí sama a ráda by poznala nějakou lásku. Navenek se ale chová hodně energicky a sebevědomě.

Jeff – Lauřin první přítel. Američan, který učil na jazykové škole, kam Laura chodila. Laura o něm mluví jako o něžném, ohleduplném a pozorném muži. Jeff je úplně jiný než Oliver. Jeff je hodně mladý, Lauru seznamuje s milostným životem. Jeff je Lauřinou první láskou, která ovšem skončí. Jeff se po rozchodu s Laurou vrátil natrvalo do Států.

Richard Kabíček (Rickie) – na začátku příběhu to je přítel Laury, který je o dva roky mladší než ona. Poté, co se Laura zamiluje do Olivera, se s Rickiem rozejdou. Rickie prodává mobilní telefony. A podle toho, jaký mobilní telefon člověk vlastní, posuzuje Rickie člověka.

Rickie je úplně obyčejný český kluk, je rodinný typ. Lauru miluje, ale poté co ho podvede, začne ji extrémně nenávidět a chová se jako dítě. Začíná jí psát nepříjemné SMS zprávy. Rickie symbolizuje zhrzeného mladého muže, který měl nějaké sny a plány, ale bohužel mu nevyšly.

Ingrid – je Lauřina nejlepší kamarádka, která je sice krásná jako Julia Roberts, ale možná také díky tomu nemá vůbec štěstí na muže. Pořád s někým zkouší navázat vztah, ale pokud jí to nevyjde, je nešťastná a na všechny muže nadává. Energii a nenávist si chodí vybit do kurzu kick-boxu, na který se přihlásila. Lauře ale vždycky ráda poradí a pomůže. Představuje dívku, která je oddaná kamarádka a pokud někoho miluje, tak i přítelkyně. Také dokáže hodně nenávidět, pokud jí někdo zradí.

Ingrid se zamiluje do Huberta, Oliverova přítele. Laura je nejprve nepříjemně překvapená, protože se jí Hubert ze začátku nelíbí. Ingrid je ovšem úplně poblázněná a zamilovaná hned od prvního momentu. Vztah s Hubertem se ale nakonec rozpadne.

Hubert – kamarád Olivera, také ironický intelektuál. S Laurou si ze začátku nepadnou do oka, protože Hubert zesměšňuje Lauřinu práci.

Začne chodit s Ingrid, rozvede se kvůli ní, ale stejně jejich vztah dlouho nevydrží, rozejdou se. Hubert patří k velmi sebevědomým a někdy příliš kritickým osobnostem.

Pan Žemla – soused Laury a její matky. Stará se o nemocnou manželku, která na konci knihy zemře na rakovinu. Žemla je oddaný své ženě až do její smrti, přestože tajně miluje Lauřinu matku Janu.

2.3.4. Typ konfliktu:

První, co by nás mělo zaujmout, je mladá dívka Laura, která hledá partnera. Vypráví o svých dosavadních zkušenostech s muži. Každý z jejích mužů byl úplně jiný. Nejdůležitějším z celého románu je Oliver, kolem kterého se celý hlavní děj odehrává.

Laura je dívka, která má ráda romantiku a chce najít lásku. Oliver je muž, který se nevyzná v ženském světě a nemá pro něj pochopení. Oba se milují, ale zdá se jim, že se spolu „nudí“, a tak se rozejdou. Poté, co si Laura přečte milostné dopisy psané v metru, uvědomí si, že ho pořád miluje. Protože je to Román pro ženy, autor ukončuje román šťastně, jak by to v milostných románech být mělo.

2.4. Případ nevěrné Kláry (2003)

2.4.1. Téma:

Román Případ nevěrné Kláry začíná v detektivní kanceláři doktora Denise Pravdy. Hlavní činností tohoto detektiva je prověřování, zda jsou partneři jeho klientů nevěrní. Denis Pravda má ve své detektivní kanceláři tři spolupracovníky, kterými jsou Nina, Sandra a Matroš.

Na začátku příběhu do kanceláře tohoto detektiva přijde známý spisovatel Norbert Černý. Nejprve Norbert tvrdí, že chce napsat jakýsi román o detektivovi jako je Denis Pravda. Tak si společně smluví schůzku. Na prvním setkání v kanceláři Norbert Černý říká, že opravdu knihu o detektivovi psát bude, ovšem později se z knihy dozvídáme, že Norbert chce, aby detektiv Pravda sledoval jeho o dvacet let mladší přítelkyni Kláru. Norbert má totiž podezření, že Klára má milostný poměr se svým učitelem čínštiny, doktorem Šmídem. Denis tedy začne Kláru sledovat. Klára je ale velmi opatrná a Denis si ze začátku myslí, že Klára opravdu žádného milence nemá a Norbert je jen přehnaně žárlivý, Norbert ale trvá na dalším sledování Kláry. Denis po čase zjistí, že se Klára stýká se svým učitelem v penzionu U Dvou čápů. Poté si tam Denis objedná pokoj v tom samém penzionu a zjistí si, kdy tam znovu bude doktor Šmíd s Klárou. Denis v tomto penzionu Kláře řekne, že ji Norbert nechal sledovat. Navrhuje tedy Kláře, že Norbertovi nic neřekne jen v případě, že Klára ukončí svůj milostný poměr s doktorem Šmídem. Klára nejdřív nechápe Denisovo jednání, ale nakonec souhlasí. Jenže toto počínání byla Denisova veliká chyba.

Za nějakou dobu Norbert koupí Kláře zájezd do její milované Číny, ale protože ji tam nechce pustit sám, tak zájezd zaplatí také Denisovi. Denis má Kláru sledovat. Letadlem vyjeli z Prahy, ale první noc museli strávit v hotelu Bonnus Inn v Helsinkách. Tento hotel ležel asi 3 km od letiště a na dosti opuštěném místě, okolí bylo dosti ponuré. Viewegh popisuje toto místo jako dost odlehlé a je tam taková zima, že nejteplejším koutem je koupelna, ve které Denis strávil hodně dlouhou dobu. Poté se šel podívat do hotelové restaurace, ve které vůbec nikdo nebyl. Jen servírka, která byla dost ošklivá a ještě k tomu nepříjemná. Až příchodem Kláry vše jakoby ožilo. Oba si povídali.

Druhý den jejich cesta pokračovala do Peking. V Pekingu navštívili spoustu exotických míst. Prvním z nich byl rozsáhlý komplex Císařského paláce, dále následovala procházka po náměstí Tchien-an-men přes Polední bránu (s obrovským portrétem Mao Ce-tunga) a také do Zakázaného města. Všechna tato místa působí velmi úchvatně a zajímavě. Klára byla nadšená z Dračího trůnu, síně Rozvoje ducha, brány Největší harmonie, síní Největší harmonie či síní Střežení harmonie. Ale Denis se vůbec v těchto harmonických místech necítil skvěle. Byl dost unavený a trochu i znuděný.

Památkami, které navštívili další dny, byly například Velká čínská zeď, Letní palác, Lamaistický chrám a hrobky Mingů. Přestože asi téměř každého by tato místa okouzila a cítil by se tam každý lehce a svobodně. Denis se tam tak necítil. Možná měl podvědomě strach z toho, že Norbert přijde na jeho lež.

Denis se s Klárou v Číně baví a posléze s ní začne mít také intimní poměr. Norbertovi ale pořád tvrdí, že s Klárou ještě nemluvil a vypráví Norbertovi jen o místech, které zatím navštívili. Denis netuší, že Norbert si nechal sledovat i jeho. V Číně jsou dva detektivové, kteří celou dobu sledovali Kláru s Denisem. Norbert podezřívá už i Denise.

Při příletu zpět do České republiky na letišti na oba čeká Norbert, Denisova žena Rút a jeho tři spolupracovníci. Norbert je rozhořčen a odváží Denise do jeho kanceláře. Tam ho zastřelí.

2.4.2. Prostředí

Román se často odehrává v luxusní kanceláři soukromého detektiva Denise Pravdy. Kancelář je vybavena velmi drahou sedací soupravou a moderním nábytkem. Sídlo kanceláře je v Praze. Toto prostředí, ve kterém se celý román odehrává hned na začátku, nejspíš autor vybral proto, že chtěl poukázat na prostředí luxusu a trochu povrchnosti, ve které Denis i všichni z jeho okolí žijí. Vše je v tomto městě hektické a uspěchané. Lidé si nevěří a navzájem si lžou a podvádějí se. Denis všemu díky své profesi přihlíží, ale postupně se dostává do hlavního dění.

Druhá část celého hlavního dění se odehrává až v daleké Číně. Když bychom měli říci, proč si autor vybral až tuto nám dalekou zemi, mohli bychom hádat, že právě proto, že je to země plná tajemna, dlouhé historie a spousty záhad. Tajemství, to vlastně provází celý příběh. Klára tají svou nevěru před Norbertem. Denis tají, že se zamiloval do Kláry. Možná, že nemůžeme ani tak říci, že by se zamiloval, ale spíše ho okouzila svou krásou a on je jen zlákaný jejím charismatem. Podle mého názoru jde o pouhý chtíč z Denisovy strany. Klára nejprve Denisovi odolává, ale nakonec mu podlehne. Pořád si myslím, že i ze strany Kláry nejde o žádnou lásku, ale pouze o příjemný pocit, který ji umožňuje zpříjemnit si každodenní nudné život s Norbertem.

V Číně prochází Klára s Denisem a celou jejich turistickou skupinou nejrůznější zákoutí tajemných uliček a poznávají krásu jiné kultury než je ta naše.

2.4.3. Postavy

Denis – bývalý psycholog, který odešel od kriminálky a začal podnikat jako soukromý detektiv, který se zaměřuje hlavně na nevěru. Vydělává si tímto zaměstnáním dobré peníze, protože lidé jsou nedůvěřiví a podezřívaví. Má manželku Rút, se kterou nemají žádné děti, ale mají velmi volný a neobvyklý vztah. Oba si tolerují nevěru a ještě si o svých dalších partnerech vyprávějí a radí. Jsou manželé již 9 let. Denis nikdy nespojoval práci s osobním životem, ale v případě Kláry s ní udržoval intimní styk, což se mu také vymstilo.

Denis Kláru ze začátku jen sledoval, byla to jeho práce. Později se to přehouplo v milostný poměr. Myslím si, že Denis vše zamýšlel už od začátku, od prvního momentu, kdy spatřil Kláru na fotce. Určitě to sám ani netušil, ale vnitřně už ho k tomuto pokušení táhlo. Možná proto, že ví, že se svou ženou Rút mají takový volný vztah. Jeho manželka zažívá také plno takových románek, tak proč by si on nemohl užít zrovna s Klárou.

Denis je chytrý, ale také dost sebejistý detektiv. Vlastně je trochu podobný Norbertovi, oba dva jsou úspěšní, celkem bohatí a nouzi o ženy nemají. Pouze v oblasti žárlivosti jsou na tom úplně opačně. Zatím co je Denis pro volnost ve vztahu, Norbert je neskutečný žárlivec.

Norbert – velmi populární český spisovatel, který má mnoho peněz a za ně si může zaplatit i ne levného soukromého detektiva Denise Pravdu. Norbert je velice nedůvěřivý a žárlivý, někdy až hysterický muž ve středním věku. Norbert chodí s půvabnou studentkou Klárou, kterou ovšem podezřívá z nevěry.

Norbert je typickým mužem, který je populární a touží po něm kdejaká fanylnka. Jen Kláře už tento vztah s ním nevyhovuje. Norbertovu postavu chtěl nejspíš autor vložit do románu proto, že chtěl poukázat na některé zkažené typy povah, které se objevují

v dnešním světě. Přestože Norbertovo chování je extrémně přehnané a pro normálního člověka nenormální, Norbert měl pro své hysterické a žárlivé scény oprávněný důvod.

Klára – mladá a velice krásná studentka čínštiny. Miluje vše, co je s Čínou spojené. Díky tomu, že je tak krásná, je také velice sebevědomá. Podvádí svého o dvacet let staršího přítele Norberta se svým profesorem na vysoké škole. Klára by si chtěla užívat života a s Norbertem už jí to příliš nebaví.

Přestože se může zdát, že Klára také patří mezi záporné postavy, myslím si, že zase tak špatná není. Ano, je nevěrná a to je jedna z nejhorších vlastností, jestli to tak mohu napsat. Ale na druhou stranu, musíme se také zeptat, proč se chová tak sebevědomě, proč je nevěrná svému příteli a proč dává návrhy i detektivovi Denisovi, kterému se původně vyhýbala a odolávala mu? V jednom z rozhovorů s Denisem říká, že začátek chození s Norbertem byl skvělý. Všichni ho obdivovali a věděli, že ona k němu patří. Vše jí ale začalo později lézt krkem, ty věčné telefonáty a rozhovory s novináři, každý je poznával na ulici. Začal ji otravovat tento způsob života. Kdo by to také mohl vydržet.

Klára nejprve Denisovi odolává, ale za nějaký čas se intimně sblíží. Podle mého názoru, celé tohle Klářino chování je důsledkem nespokojenosti ve vztahu. Trucuje a nějak se snaží, aby ji Norbert sám opustil, možná také proto, že ona sama má strach ho opustit. Ví, že on by byl schopný ji i zabít.

Klára vlastně představuje mladou dívku, která není spokojená se svým životem. Takových mladých lidí existuje v dnešní době spousta, každý se s tím vyrovnává ale tak nějak po svém. To, že Klára zvolila způsob být nevěrná je také součástí autorova záměru. Nejvíce šťastná je se svým milencem, se kterým zažívá vše potají a nikdo ji nekontroluje.

Rút – Denisova velmi tolerantní manželka, která si ale také sama užívá života. Mají spolu velice zvláštní a volný vztah. Oba jsou ale s tímto způsobem žití velice spokojeni. Navzájem si tolerují další vztahy. Dokonce si o těchto svých intimních vztazích povídají a radí si, co by měli udělat, aby na druhé pohlaví zapůsobili. Rút nemůže mít děti. Rút

nikdy moc nebyla nadšená z toho, co Denis dělá za práci, ale nikdy mu to nedala najevo.

Proč Viewegh vložil do dění celého románu i tuto postavu můžeme jen spekulovat. Jisté je, že jde o ženu, která je nesmírně tolerantní, ale zároveň si umí užívat života podobně jako Klára. Každá z nich má úplně jiné problémy.

Když bych měla porovnat Klářin a Norbertův vztah se vztahem Denise a Rút, musela bych si všimnout, že jsou to vlastně pravé opaky. Z jedné strany přehnaná nedůvěřivost a z druhé strany přehnaná volnost. Ideální není ani jeden tento vztah. I když možná Rút a Denisovi nejprve připadá, že jejich vztah ideální je.

Nina – Denisova spolupracovnice, s kterou Denis flirtuje. Nina má dvojčata. Možná proto, že Rút a Denis děti mít nemohou, má o Ninu Denis zájem.

Nina je vlastně jednou z dalších žen, se kterými Denis udržuje vztah. Autor vložil do celého dění tuto postavu, aby ukázal na další možné proplétání vztahů mezi lidmi a rozšířil pohled na Denise.

Sandra – další Denisova spolupracovnice

Matroš – také Denisův spolupracovník. Má zvláštní image, dredy a náušnice někdy některé klienty v detektivní kanceláři zaskočí.

Autorovým záměrem nejspíš bylo, aby Matroš zdůrazňoval něco jiného, něco nového. Sice někoho může jeho zjev zarazit, ale proč nezarází spíše Denis? Protože Denis mám na sobě jakousi masku. Matroš je úplně obyčejný normální mladý kluk, který se na první pohled může zdát jako jiný, jakože vybočuje z „normálu“.

2.4.4. Typ konfliktu

Stěžejní konflikt celého příběhu způsobuje neskutečná žárlivost podezřívavého a nedůvěřivého spisovatele Norberta Černého, který nevěří své přítelkyni Kláře. Proto

Kláru nechá sledovat soukromým detektivem. Norbertova žárlivost je opodstatněná. Klára se s Norbertem opravdu necítí dobře a podvádí ho.

Denis, detektiv, který má za úkol Kláru sledovat si na Kláru začne myslet. Tento detektivní román se pomalu přesouvá do milostného románu. Denis se začne chovat úplně jinak, než se choval doposud k lidem, které měl sledovat. Podvědomě po Kláře touží.

Klára nejprve cítí k Denisovi jakýsi odpor. Nevěří mu a říká si, proč se k ní chová Denis takhle, když by měl být na Norbertově straně. Nejprve ho odmítá, ale pak se v Číně vše obrátí a začne mít s Denisem poměr. Začne si s Denisem proto, že si chce užívat. Žádná láska mezi nimi nesplane.

Vše pomalu přechází mezi detektivním a erotickým románem. Setkáváme se s koncem románu, který nekončí nijak šťastně. Viewegh překvapuje i posledním vyvrcholením celého příběhu a to vraždou.

3. Filmová podoba děl Michala Viewegha

3.1. Vieweghův názor na zfilmované romány:

V jednom z videí, které jsem našla na webových stránkách, odpovídá Michal Viewegh na otázku, jak je spokojen se svými zfilmovanými knihami, odpověděl takto: „*Zoufale nespokojen jsem s filmem Případ nevěrné Kláry, což natočili Italové, to by mně mělo lichotit, ale oni to zkazili. Já jsem nemohl psát scénář. Oni si napsali vlastní scénář, kde jsou obrovské změny oproti knižní předloze. Například můj román se z větší části odehrává v Číně, tady se odehrává v Benátkách. Můj protagonista je spisovatel, tady je učitel hudební výchovy. Nebo hrdinka má poměr s profesorem sinologie z pražské Filosofické fakulty, odjede s ním dokonce tajně do nějakého penzionu. Oni z profesora sinologie udělali profesorku sinologie a hraje ji Aňa Geislerová. Žádný poměr tam tedy našťěstí není. Čili tím naznačuji, že v tom jsem fakt nevinně. Italové natočili nějaký film podle mé knihy. Jinak všechny předchozí filmy, ať už jsem si psal scénář nebo ne, tak mám docela rád, ale spíš je to takový sentimentální vztah. Já samozřejmě tam vidím leckteré chyby, leccos bych udělal jinak, ale mám ty filmy rád a doufám, že si trochu napravím tu pověst filmem, který se jmenuje Román pro muže“.²*

3.2. Základy filmové řeči

Vždy je hodně těžké předělat již hotový román na film. Ten nikdy nebude stejný jako literární předloha. Určitě také proto, že knihu čteme několik hodin, zatímco do filmu se musí vejít vše podstatné, i když je film o dost kratší. Kniha nám umožňuje představovat si různé prostředí, ve kterém se děj odehrává, také si může představit postavy v díle podle svého. „*Vyprávění závisí do značné míry na příčině a následku. Ale co vůbec může být těmi příčinami? Nositeli příčiny a následku jsou obvykle postavy. Tím, že podněcují události a reagují na ně, hrají postavy roli ve formálním systému filmu. Nejčastěji jsou postavami lidé, nebo alespoň bytosti a předměty, které se jako lidé chovají.*“³ Literatura nám dovolí více používat vlastní fantazii a dotvořit si příběh podle sebe. Naproti tomu film nám celý příběh rovnou nadiktuje, nemůžeme si toho moc

² Videozáznam pořizený z autorského čtení v Brně 29. 7. 2010 [cit. 26. 4. 2012].

Dostupné z: <http://www.autorskecteni.cz/2010/cz/videozaznamy/51-Michal-Viewegh>

³ BORDWELL, David. THOMPSONOVÁ, Kristin: Umění filmu: Úvod do studia formy a stylu. Praha: Nakladatelství Akademie múzických umění v Praze, 2010. ISBN 978-80-7331-217-6. s. 116

domýšlet např. jak která postava vypadá, protože už ji máme vizuálně zobrazenou. „Na rozdíl od postav v románech mají ty filmové obvykle viditelné tělo. Jakkoli to lze považovat za samozřejmé, i taková základní konvence může být v některých filmech zpochybněna. Někdy se stává, že postava má pouze hlas.“⁴

Film může literární předlohu více medializovat, může literatuře pomoci ke zviditelnění, ale nemůže jí nijak uškodit. Dobře napsaná a kvalitní literatura nemůže být jinou a novou adaptací nijak ohrožena. Tvořením filmu podle předlohy stejně představujeme nové dílo, které je něčím jiné.

„Film se spolu např. s divadlem vyznačuje značně vysokým stupněm sémiotické heterogenosti. Podle evidentních rozdílů ve znakové povaze jeho složek se zde nabízí rozlišení čtveřice, resp. pěti základních kódů vytvářejících jednotlivé vrstvy (roviny) filmového sdělení: jde o pohyblivé obrazy (moving pictures), hudbu, reálné i ireálné zvuky (hluky, ruchy), verbální jazyk ve zvukové (mluvené) formě a verbální jazyk ve formě psané (nápisy).“⁵ Těmto kódům, které jsou výše zmíněné, se budu v této další filmové části věnovat. Budu zkoumat každý film zvlášť a z různých úhlů pohledu.

„Naše životy neustále provázejí příběhy, a právě proto se musíme detailně podívat na to, jak se může ve filmech projevat narativní forma. Když říkáme, že „jdeme do kina“, téměř vždycky tím myslíme, že jdeme na narativní film – na film, který vypráví příběh.“⁶ Tento způsob psaní je typický pro Michala Viewegha, proto také filmy, které jsou zpracovány podle předloh jeho knih, jsou vždy vyprávěny tak, že čtenáře knihy popř. diváka filmu zaujmou.

O Michalu Vieweghovi se obecně ví, že je skvělý vypravěč, proto se nemůžeme divit, že i filmy, které byly podle jeho předlohy napsány, budou vyprávět lákavý a zajímavý příběh. „Vyprávění můžeme chápat jako příčinně propojený řetězec událostí, který se odehrává v čase a prostoru. Vyprávění je to, co obvykle míníme slovem příběh.“⁷ Tyto

⁴ BORDWELL, David. THOMPSONOVÁ, Kristin: Umění filmu: Úvod do studia formy a stylu. Praha: Nakladatelství Akademie múzických umění v Praze, 2010. ISBN 978-80-7331-217-6. s. 116

⁵ MACUROVÁ, Marie. Mareš, Petr: Text a komunikace. Praha: Karolinum, 1993. ISSN 0567-8269. s. 65

⁶ BORDWELL, David. THOMPSONOVÁ, Kristin: Umění filmu: Úvod do studia formy a stylu. Praha: Nakladatelství Akademie múzických umění v Praze, 2010. ISBN 978-80-7331-217-6. s. 111

⁷ BORDWELL, David. THOMPSONOVÁ, Kristin: Umění filmu: Úvod do studia formy a stylu. Praha: Nakladatelství Akademie múzických umění v Praze, 2010. ISBN 978-80-7331-217-6. s. 111

příběhy jsou často o životě běžných lidí, kteří prožívají obvyklé životní události. Možná také proto, že si čtenáři popř. diváci mohou příběhy spojit s vlastními zkušenostmi, jsou Vieweghovy romány a filmy pro diváka velmi zajímavé.

3.2.1. Film a román

„Narativní potenciál filmu je tak značný, že své nejsilnější pouto vytvořil nikoli s malířstvím, dokonce ani s dramatem, ale s románem. Filmy i romány vyprávějí dlouhé příběhy s množstvím podrobností a dělají to z perspektivy vypravěče, který mezi příběh a pozorovatele často vkládá značný stupeň ironie. Cokoli se dá říci slovy v románu, může zhruba být zobrazeno nebo řečeno ve filmu.“⁸ Přestože výše uvedené dva žánry mají mnoho společného, jsou mezi těmito způsoby přenosu informací pomocí díla nějaké rozdíly. Na tyto rozdíly se v této práci také zaměříme.

„Rozdíly mezi těmito dvěma uměními, kromě zjevného a silného rozdílu mezi obrazovou a lingvistickou narací, jsou zřejmé. Za prvé, jelikož film pracuje v reálném čase, je více omezený. Romány končí, jenom když se jim zachce.“⁹ „Film je sice omezený kratší narací, ale přirozeně má obrazové možnosti, které románu scházejí.“¹⁰ To je pravda, ale protože v knize nemá čtenář vše jasně znázorněné, může více využívat svou fantazii. „Romány vypráví jejich autor. Vidíme a slyšíme jenom to, co on chce, abychom viděli a slyšeli. Filmy jsou také víceméně vyprávěné svými autory, ale vidíme a slyšíme mnohem víc, než režisér nutně musel zamýšlet.“¹¹ „Napětí románu vychází ze vztahu mezi materiály příběhu (zápletky, postavy, prostředí, téma a tak dále) a jeho narací jazykem; jinými slovy mezi vyprávěním a vypravěčem. Na druhou stranu napětí filmu vzniká mezi materiály příběhu a objektivní povahou obrazu. Je to jako kdyby autor/režisér byl v neustálém konfliktu se scénou, kterou točí.“¹² „Konečně jednou z největších deviz románu je jeho schopnost manipulovat slovy. Samozřejmě filmy také mají slova, ale

⁸ MONACO, James: Jak číst film: Svět filmů, médií a multimédií. Praha: Nakladatelství Albatros, 2004. ISBN 80-00-01410-6. s. 41

⁹ MONACO, James: Jak číst film: Svět filmů, médií a multimédií. Praha: Nakladatelství Albatros, 2004. ISBN 80-00-01410-6. s. 41

¹⁰ MONACO, James: Jak číst film: Svět filmů, médií a multimédií. Praha: Nakladatelství Albatros, 2004. ISBN 80-00-01410-6. s. 42

¹¹ MONACO, James: Jak číst film: Svět filmů, médií a multimédií. Praha: Nakladatelství Albatros, 2004. ISBN 80-00-01410-6. s. 42

¹² MONACO, James: Jak číst film: Svět filmů, médií a multimédií. Praha: Nakladatelství Albatros, 2004. ISBN 80-00-01410-6. s. 43

obvykle ne v takové hojnosti a nikdy s konkrétní naléhavostí tištěné stránky.¹³ Takto vymezuje základní rozdíly mezi filmem a románem James Monaco.

3.3. Báječná léta pod psa

3.3.1. Jak byl film přijat

Tento film byl přijat velmi pozitivně, to potvrzují i nejrůznější ocenění, která získal. „Film byl nominován v šesti kategoriích na domácí filmovou výroční cenu Český lev, získal Cenu čtenářů časopisu Cinema, Hlavní cenu odborné poroty (Petr Nikolaev) a Cenu za nejlepší ženský herecký výkon (Libuše Šafránková) na Novoměstském hrnci smíchu 1997. Dále např. na 13. mezinárodním filmovém festivalu v Alexandrii v roce 1997 obdržel Cenu za nejlepší filmový debut (Petr Nikolaev) či na Prix Europa v Berlíně v roce 1998 se film umístil na 2. místě s Cenou povzbuzení v kategorii mladá Evropa. Všechna tato ocenění a především domácí divácký úspěch (6. nejnavštěvovanější film v českých kinech za rok 1997) předznamenaly další spolupráci Michala Viewegha s filmaři.“¹⁴ Myslím si, že už podle těchto nejrůznějších ocenění je jasné, že tento film je zatím nejúspěšnějším, který byl podle Vieweghovy předlohy natočen.

3.3.2. Jak působí výběr herců (pouze hlavní postavy)

Kvidova matka (Libuše Šafránková) – skvěle zvládla roli zkušené a moudré matky. Během celého filmu se jí změní i účes, a proto můžeme vidět, jak stárne spolu s dějem.

Kvidův otec (Ondřej Vetchý) – Ondřej Vetchý vypadá jako věčně mladý chlapec, ale spolu s Libuší Šafránkovou tvoří geniální a sympatický pár, který je velmi příjemný.

Kvido – malý chlapec – tuto roli ztvárnil Jan Zahálka. Michal Viewegh k této volbě herce řekl: „Ukázal jsem Petrovi (pozn. Nikolaev) své fotky z dětství a musím říct, že Kvido – malý obtloustlý brýlatý chlapeček, který se posléze objevil na filmovém plátně,

¹³ MONACO, James: Jak číst film: Svět filmů, médií a multimédií. Praha: Nakladatelství Albatros, 2004. ISBN 80-00-01410-6. s. 44

¹⁴ BUŠTÍKOVÁ, Petra. Produkční historie filmových adaptací podle literárních předloh Michala Viewegha. Brno, 2008. Magisterská diplomová práce. Masarykova univerzita. Filosofická fakulta. Vedoucí práce Mgr. Petr Szczepanik, Ph. D.

*byl mou věrnou kopií.*¹⁵ Podle mého názoru byla tento výběr malého herce geniální. Naprosto podle představ, které jsem měla po přečtení knihy. Jan Zahálka dokonale ztvárnil malého obtlouklého chlapce, kterého ze všeho nejvíc baví literatura a dokonale a vtipně někdy radí i svým rodičům.

Kvido – mladík – „*V tomto případě došlo k obsazení Jakuba Wehrenberga nikoli přes klasický casting, ale na základě doporučení Ondřejem Vetchým. Teprve dva dny před samotným natáčením padlo definitivní rozhodnutí o obsazení Jakubem Wehrenbergem.*“¹⁶ Jakub Wehrenberg se na roli Kvida určitě také hodě, ovšem v některých scénách se mladý dvacetiletý a brýlatý muž může zdát trochu směšný.

Šperk (Vladimír Javorský) – už svou osobností Vladimír Javorský pomáhá utvářet tuto postavu, protože sám mluví klidně a tiše. Nekřičí, nezvyšuje hlas, pořád je nad věcí.

3.3.3. Jak film vnímá sám autor literární předlohy

*„Michal Viewegh vnímá tento film jako příliš osobní, jednotlivé scény ve filmu se jej osobně dotýkají, přesto je s výsledkem víceméně spokojený a má z něho příjemný pocit. Zároveň přiznává, že je pro autora předlohy obtížné sledovat, jak se román ve své filmové podobě zhmotnil a jakým způsobem byl pozměněn: „Každý autor, když mu zfilmují knížku, tak prožívá ten šok, jak se to všechno změní a co všechno z toho vypadne atd. Takže to moje rozčarování nad tím, to je takové přirozené rozčarování každého autora zfilmované knihy.“*¹⁷

3.3.4. Jak postavy jednají a jakým způsobem vyjadřují emoce

Kvidův otec – snaží se smířit s režimem a chce se všemi vycházet dobře. Při těch nejtěžších chvílích se chová hodně výstředně: nemluví nahlas, ale jen šeptá, stavaře

¹⁵ BUŠTÍKOVÁ, Petra. Produkční historie filmových adaptací podle literárních předloh Michala Viewegha. Brno, 2008. Magisterská diplomová práce. Masarykova univerzita. Filosofická fakulta. Vedoucí práce Mgr. Petr Szczepanik, Ph. D.

¹⁶ BUŠTÍKOVÁ, Petra. Produkční historie filmových adaptací podle literárních předloh Michala Viewegha. Brno, 2008. Magisterská diplomová práce. Masarykova univerzita. Filosofická fakulta. Vedoucí práce Mgr. Petr Szczepanik, Ph. D.

¹⁷ BUŠTÍKOVÁ, Petra. Produkční historie filmových adaptací podle literárních předloh Michala Viewegha. Brno, 2008. Magisterská diplomová práce. Masarykova univerzita. Filosofická fakulta. Vedoucí práce Mgr. Petr Szczepanik, Ph. D.

považuje za špiony a nakonec si i začne vyrábět vlastní rakev. Chová se extrémně a má strach z toho, co se může stát.

Kvidova matka – často je nad věcí, dokáže podpořit své okolí a je po většinu času v klidu. Moudře uvažuje a nemá žádné výbušné výstupy, ale když zjistí, že budou bydlet v malé verandě, tak sedí vyděšeně na židli ve sněhu před domem.

Kvido – v dětství se chová a přemýšlí jako dospělý. Jeho okolí je udiveno, jak je v takovém věku sečtělý. V některých situacích dokonce radí svému otci, jak by se měl zachovat. Jako dvacetiletý mladík jedná také rozumně, je hodně hloubavý.

3.4. Výchova dívek v Čechách

3.4.1. Jak byl film přijat

„Výchova dívek v Čechách v režii Petra Kolihy získala pouze jednu nominaci na výroční cenu Český lev v kategorii Nejlepší ženský herecký výkon ve vedlejší roli pro Vilmu Cibulkovou.“¹⁸ Přestože nezískal tolik nominací jako předchozí Báječná léta pod psa, film úspěch měl. „V rámci Nadace Českého literárního fondu získal snímek dvě ceny: Anna Geislerová za ztvárnění hlavní ženské role a Vladimír Smutný za kameru“¹⁹

3.4.2. Jak působí výběr herců (pouze hlavní postavy)

Beáta (Aňa Geislerová) – K tomu, která herečka bude hrát roli Beáty, řekl režisér filmu (Petr Koliha) toto: *„S obsazením role Beáty jsem neměl žádný problém. Od začátku jsem si byl jistý, že Aňa je pro ni ta správná představitelka. Znal jsem ji z předchozích rolí, kdy mě nejvíce utkvěl její herecký výkon v televizním seriálu Přítelkyně z domu smutku. Líbila se mi dokonce víc, než její hlavní role v Jízdě.“²⁰* Podle mého názoru působí výběr Aňi Geislerové pro tuto roli velmi přirozeně a divák jí její chování uvěří.

¹⁸ BUŠTÍKOVÁ, Petra. Produkční historie filmových adaptací podle literárních předloh Michala Viewegha. Brno, 2008. Magisterská diplomová práce. Masarykova univerzita. Filosofická fakulta. Vedoucí práce Mgr. Petr Szczepanik, Ph. D.

¹⁹ BUŠTÍKOVÁ, Petra. Produkční historie filmových adaptací podle literárních předloh Michala Viewegha. Brno, 2008. Magisterská diplomová práce. Masarykova univerzita. Filosofická fakulta. Vedoucí práce Mgr. Petr Szczepanik, Ph. D.

²⁰ BUŠTÍKOVÁ, Petra. Produkční historie filmových adaptací podle literárních předloh Michala Viewegha. Brno, 2008. Magisterská diplomová práce. Masarykova univerzita. Filosofická fakulta. Vedoucí práce Mgr. Petr Szczepanik, Ph. D.

Aňa byla velmi mladá a perfektně ztvárnila dívku, která je nešťastná a sama v sobě se nevyzná.

Oskar - Ondřeje Pavelku chtěl do této role obsadit hlavně režisér. Čestmír Kopecký (producent) s tímto výběrem herce nesouhlasil a sdělil k tomuto výběru „*Já jsem upřednostňoval mladšího herce než Pavelku. Typ příběhu a vztah té dvojice by měl jiné šance, bylo by to více o lásce. Měl jsem jinou koncepci a dodnes si to myslím. Kdyby byl hlavní herec mladší, mění to typ příběhu. Není to jen příběh staršího muže – čtyřicátníka se zájmem o mladou dívku. Jaký může mezi nimi vzniknout vztah?! Kdyby byl herec mladší, působilo by to jako autentičtější příběh o lásce.*“²¹ Pravdou je, že v románu byl Oskar také mladší. Byl to třicátník, takže věkový rozdíl mezi ním a Beátou nebyl tak vysoký jako ve filmu. Výběr tohoto herce působí tak, že Ondřej Pavelka je ženatým mužem, který si zpříjemní život románkem s dívkou, která je o celou jednu generaci mladší.

3.4.3. Jak postavy jednají a jakým způsobem vyjadřují emoce

Beáta – dává hodně najevo své nálady. Aňa Geislerová přesvědčivě zahrála nešťastnou Beátu, která tráví všechnen čas ve svém pokoji, zamilovanou Beátu, která jde do všeho po hlavě, Beátu, která je zklamaná a nejspíš i sobě dokazuje, že je šťastná s učitelem Stevem, a poté i s ochráncem zvířat Jakubem. Nakonec se dala k víře a způsob, jakým přesvědčuje Oskara, aby se víře oddal a otevřel, je naprosto přesvědčující.

Oskar – je vyrovnaný muž, který je slušný. Přesto ale podlehne šarmu mladé a krásné dívky a začne lhát své manželce. Oskar má často „zamýšlející se“ chvílky, ve kterých se dozvídáme, co se mu honí v hlavě, a tím pádem je postava zajímavější. Nevyjadřuje se nijak zvlášť výrazně, hodně věcí se mu spíš honí v hlavě.

²¹ BUŠTÍKOVÁ, Petra. Produkční historie filmových adaptací podle literárních předloh Michala Viewegha. Brno, 2008. Magisterská diplomová práce. Masarykova univerzita. Filosofická fakulta. Vedoucí práce Mgr. Petr Szczepanik, Ph. D.

3.5. Román pro ženy

3.5.1. Jak byl film přijat

Tento film produkovala televize Nova. Byl přijat velice pozitivně. Premiéru měl 6. dubna 2005, ovšem oficiální premiéra v kinech byla 14. dubna 2005. Film vidělo v roce 2005 celkem 550 670 diváků, tudíž se stal nejnavštěvovanějším filmem roku.

3.5.2. Jak působí výběr herců (pouze hlavní postavy)

Laura – Filip Renč, který tento film režíroval, se pro postavu Laury rozhodl mezi Klárou Issovou a slovenskou herečkou Zuzanou Kanóczovou. K výběru herečky řekl tohle: „*Rád hledám do svých příběhů nové zajímavé tváře. Zuzana se jeví jako výborná herečka a zajímavý typ, který přesně sedí do postavy Laury.*“²² Určitě je obsazení hodně zajímavé, neznámá herečka dala filmu nový rozměr a tvář. Zuzanin dívčí a příjemný zjev přispívá k tomu, aby čtenářky/divačky mohly sympatizovat s hlavní hrdinkou.

Oliver – uvažovalo se, zda do této role obsadit Jiřího Langmajera, Oldřich Kaisera a Marka Vašuta. Viewegh k tomuto rozhodnutí řekl: „*Na castingy jsem chodil, když tam byly ty trojičky: Jana-Laura-Oliver. Autor má samozřejmě jen poradní hlas. Byl jsem lehce rozpačitý z Marka Vašuta. Měl jsem ho zafixované jako detektiva Tomsu, tak se mi na Olivera nehodil. Ale pak mne přesvědčily kamerové zkoušky.*“²³ Marek Vašut působí na svůj věk moderně a také trochu s ironickým pohledem na ženský svět, přesně tak jak přemýšlí Oliver.

Lauřina matka Jana – Simona Stašová, která ztvárnila tuto roli, se také musela zúčastnit castingů, jako všichni ostatní herci. Ona sama působí velmi elegantně, vzdělaně a také trošku ztřeštěně, a proto je její výběr pro tuto roli ideální.

²² BUŠTÍKOVÁ, Petra. Produkční historie filmových adaptací podle literárních předloh Michala Viewegha. Brno, 2008. Magisterská diplomová práce. Masarykova univerzita. Filosofická fakulta. Vedoucí práce Mgr. Petr Szczepanik, Ph. D

²³ BUŠTÍKOVÁ, Petra. Produkční historie filmových adaptací podle literárních předloh Michala Viewegha. Brno, 2008. Magisterská diplomová práce. Masarykova univerzita. Filosofická fakulta. Vedoucí práce Mgr. Petr Szczepanik, Ph. D

3.5.3. Jak postavy jednají a jakým způsobem vyjadřují emoce

Laura – Laura se nebojí říct si svůj názor, přesto jedná trochu naivně. Někdy vystupuje dost impulsivně a neví, jak se má zachovat, a tak chodí pro rady ke své nejlepší kamarádce Ingrid. Laura je citlivá, také ve filmu pláče a naopak má i nepopsatelné záchvaty smíchu.

Oliver – koná jako vyzrálý muž, který se zamiloval do mladší dívky. Po prvotní zamilovanosti začne jednat pro mladou dívku nepochopitelně, pro něj ovšem realisticky. Není tak bláznivě zamilovaný jako Laura, přesto zamilovaný je. Po jejich rozchodu, kdy začne psát v metru dopisy, se chová jako zamilovaný romantik a probouzí se v něm něco, o čem donedávna sám nevěděl.

Lauřina matka Jana – často jedná přehnaně, rychle se zamiluje a stejně tak rychle začne svého přítele nesnášet kvůli věcem, ve kterých se neshodnou. Působí jako silná žena, ale uvnitř sebe touží po muži, který by ji miloval. Neskrývá své nadšení, překvapení ani nenávist.

3.5.4. Vieweghova účast na natáčení

„Já se chodím podívat spíš ze zdvořilosti, tak dvakrát. Já nemám rád, když stojím režisérovi za zády a kontroluju, jestli dodržuje dialogy ze scénáře. To už je o gentlemanské dohodě. Spíš aby si herci nemysleli, že je mi to ukradené, tak jednou-dvakráttříkrát přijedu a popovídám si s nimi, projevím zdvořilý zájem a řeknu, že jim držím palce.“²⁴

3.6. Případ nevěrné Kláry

3.6.1. Jak byl film přijat

Už jak řekl v jednom z rozhovorů Michal Viewegh, tento film byl natočen ve spolupráci s Italy, kteří ho nenechali ani napsat scénář. Sami si ho utvořili podle sebe a vznikl úplně jiný příběh. Film nebyl přijat vůbec dobře. Na webových stránkách České filmové

²⁴ BUŠTÍKOVÁ, Petra. Produkční historie filmových adaptací podle literárních předloh Michala Viewegha. Brno, 2008. Magisterská diplomová práce. Masarykova univerzita. Filosofická fakulta. Vedoucí práce Mgr. Petr Szczepanik, Ph. D

databáze, ve které mohou hlasovat pro svůj oblíbený či neoblíbený film prostí občané (ne profesionální kritici), film také nebodoval. Získal pouhých 19 % a je označen za 120. nejhorší film v celé této databázi.

3.6.2. Jak působí výběr herců

Klára – Laura Chiatti je krásná, vzorná a působí trochu vyzráleji, než by podle knihy být měla. I přes všechny Lucovy žárlivé scény, ho miluje. Podle knihy z ní má vyzařovat jakási drzost, kterou ve filmu postrádá, je zde moc poslušná.

Denis – působí seriózně, a proto nikdo nepozná, že je soukromý detektiv. Nejeví se jako detektiv, ale jako známý herec, který rozhodně nevypadá jako obyčejný Čech. Iain Glen je více charismatický, než by jeho role být měla.

Norbert (ve filmu Luca) – určitě nepůsobí jako slavný spisovatel, jak byl popisovaný v knize. Ale jako namyšlený Ital, který je velmi žárlivý a mladší, než by podle knihy být měl. Je zoufalý a paranoidní. Claudio Santamaria je přes své sebevědomí dost nedůvěřivý a to je správné, že z něj v tomto snímku vyzařuje. Jeho vizáž se jeví jako vizáž typického italského svůdníka a tak to v knize také nebylo.

3.6.3. Jak postavy jednají a jakým způsobem vyjadřují emoce

Klára – podvede Lucu záměrně až poté, co zjistí, že ji nechal sledovat soukromým detektivem. Možná, že se mu tím chce pomstít. Přes tohle všechno ho miluje a nakonec si ho vezme.

Denis – snaží se ovládat a jedná rozvážně. Přes všechny rozvahy udělá chybu a začne udržovat poměr s Klárou. Díky tomu jedná unáhleně a tají tento poměr i před svou ženou, se kterou donedávna neměl žádné tajemství.

Norbert (ve filmu Luca) – své emoce dává hodně najevo. Je šíleně žárlivý a nedokáže se ovládat. Jedná nedůvěřivě ke každému, nejen ke své přítelkyni Kláře. Dokáže vybuchnout z jakéhokoliv malého podnětu a je neponaučitelný.

4. Porovnání literárního díla a filmu

Na úvod této kapitoly bych ráda zodpověděla otázku, co to vlastně literární komparatistika je. Perfektně to vystihl Josef Hrabák, který říká: *„Literární komparatistika (slovo je odvozeno z latinského comparare = srovnávat) je literárněvědná disciplína, která se zabývá srovnáváním děl různých literatur. Nejde ovšem o pouhé mechanické kladení podobných zjevů vedle sebe a jejich soupis (katalogizaci), nýbrž o zjišťování souvislostí mezi literárními díly.“*²⁵

4.1. Kritiky, recenze:

Jiří Kratochvíl: *„Fabulování není vaší nejsilnější stránkou, přestože si jistě myslíte něco jiného. Je perfektní vlastně jen v Báječných letech, o nichž jsem už řekl, že jsou vaší šťastnou knihou „životní nutností“, nesenou životním příběhem, konglomerátem ironie a denního snění. V ostatních knihách je to spíš jen sled oněch přesně odpozorovaných a působivě napsaných situací, někdy historek anebo anekdot. Světle a tmou závratně stoupající spirála příběhu, to vám není vlastní. Tady jsou přirozené meze vašeho talentu, který se stále musí opírat o hmatatelný prostor. Nikdy nenapíšete žádnou legendu, baladu, báje, žádný „nesmrtelný příběh“. A je dobré vědět, čím je váš talent vymezen. Hemingway kdysi řekl, že spisovatel musí být úzký, chce-li něco dokázat. Ale váš problém je i v tom, že byste se rád zalíbil lidem všem.“*²⁶

Josef Vohryzek: *„Michal Viewegh je ozdobou knižního trhu a má přehled. Je to spisovatel z povolání se vším všudy, až je s podivem, že u svých vzorů neodpozoroval střídmost, s jakou oni prozrazovali svou eventuální sečtělost. Viewegh ji předvádí tak štědře, že to hraničí s imitátorstvím, a často tyto hranice překračuje.“*²⁷

²⁵ HRABÁK, Josef: Literární komparatistika, Praha: Nakladatelství SPN, 1976.

²⁶ KRATOCHVÍL, Jiří. Kdo je Max českého románu? Respekt, 1996, 27, 17.

²⁷ VOHRYZEK, Josef. Literární kritiky, Praha: Nakladatelství TORST, 1995, s. 335

4.2. Báječná léta pod psa

4.2.1. Porovnání prostředí

V době, kdy Kvidův otec zaměstnán jako vrátný, chátral celý jejich rodinný dům i jeho okolí. „*A dům chátral. Chátral, protože mnohem více než soustružené sloupky k schodištnímu zábradlí potřeboval běžný úklid a údržbu. Zahrada zarostla trávou a plevelem. Zahradní branka, plot a okenní rámy naléhavě vyžadovaly nový nátěr. Oknem v kuchyni, které rozbil Paco koženým lasem, studeně táhlo. Část uhlí, které nikdo neuklidil, rozmácel déšť. Květiny v domě, na které matka nedosáhla, uvadly a v mixéru, který se jí nepodařilo rozšroubovat, již několik měsíců hnil zbytek jakéhosi mléčného koktejlu. Dveře v předsíni byly z obou stran rozškrábány od psa, na něhož otec zapomínal. Z vodovodních kohoutků kapalo a námraza v chladničce dosáhla takové tloušťky, že dveře nebylo možné zavřít. Zrcadlo v koupelně bylo zastříkané zubní pastou až k neprůhlednosti a záchodová mísa, vždycky tak zářivě bílá, byla nyní poseta žlutými skvrnami zaschlé moči.*“²⁸ Tento popis zabral skoro jednu celou stranu v knize. Ve filmu se neobjevují zvlášť významné záběry, které by něco podobného naznačovaly. Toto svědčí o tom, že v celé knize si můžeme více všimnout okolí, do filmu se nevejde tolik scén, ve kterých se sice neděje žádná podstatná událost, ale dokreslují celou atmosféru.

4.2.2. Hlavní rozdíly

Zatímco se ve filmu s Kvidovými prarodiči setkáváme jen v několika scénách (když jim jdou rodiče ukázat čerstvě narozeného Kvida, když babičky hlídají Kvida a také když jde Kvido spolu se svým dědečkem roznášet letáčky, protože jim ulétly andulky, v knize je můžeme zaznamenat o hodně víc.

V knize se více seznamujeme s dědečkem, který onemocní a posléze zemře. Vinou této smrti je Kvido nešťastný a více se sblíží s Jaruškou. Zatímco ve filmu je naznačeno, že jejich sblížení přišlo po zbláznění se Kvidova otce, tak v knize došlo už po smrti

²⁸ VIEWEGH, Michal: Báječná léta pod psa. Praha: Český spisovatel, 1994. ISBN 80-202-0496-2. s. 139

dědečka. Také si můžeme přečíst scénu, ve které se Kvido dozvídá, že jeho dědeček zemřel. Smuteční obřad ve filmu také není.

Další postavou v knize je babička Líba, která ráda cestuje a neutrácí za maso, ale ráda jezdí na dovolenou do ciziny. Můžeme si přečíst, kam jela, jaké dary přiváží, a také to, že chtěla jet dokonce s Kvidovým otcem na služební cestu, ale protože jsou všichni proti, tak se její přání nevyplní.

V době, kdy Kvidův otec ztratil práci, Šperk v knize nabízí několik jiných pracovních míst. Ve filmu sice také, ale nedozvídáme se to, co se dozvíme také v knize: Kvido popisuje, že jeho otec přijal jedno z nejhorších míst, která mu byla nabídnuta. Udělal to nejspíš na protest proti svému okolí.

Když se chystá Jaruščina návštěva u Kvida, tak jeho maminka spolu s prarodiči začnou uklízet pokoj, schovávat květiny, protože je Jaruška alergická téměř na všechno, tak chtějí, aby se cítila dobře. V knize tento pokoj, do kterého má přijít Jaruška, uklízí sám Kvido a sám schovává květiny.

Dalším bodem, který se ke konci příběhu v knize objevuje, je Kvidova a Jaruščina svatba. Rodina řeší, kdy by se mohla konat, kdo má kdy čas a jaké to bude. Ve filmu svatbu ani žádné povídání si o ní vůbec nevidíme. Ta už nebyla z pohledu režiséra důležitá.

Když je po revoluci, tak ve filmu vidíme poslední scénu, jak Kvidův otec spolu s Kvidovou dcerou Aničkou sedí na lavičce a zastaví se u nich komunista Šperk. Vidíme, jak pokrytecky říká, že je rád, že jsou konečně demokratické volby. Přitom za předchozího režimu se choval tak, jako by byl šťastný (i když uvnitř sebe možná nebyl) a využíval svou moc, kterou získal díky tomu, že v komunistické straně byl.

V epilogu knihy se dozvídáme, jak příběh celé rodiny pokračoval, co dělal po revoluci otec, co dělal Kvidův bratr Paco, ale ve filmu vše končí revolucí. Nedozvídáme se tam ani to, že se Šperk neúspěšně pokusil o sebevraždu, nebo že matka nabídl Mirjaně azyl.

4.2.3. Scénář:

Scénář k tomuto filmu napsal Jan Novák a já jsem si sehnala technický scénář.

Úryvky, které jsou níže uvedeny, jsou z doby, kdy se děj odehrává v domě Kvidovy rodiny, otec se strachem pozoruje z okna stavaře, o kterých si myslí, že jsou špióni a za kterými se matka rozhodne jít, aby zjistila, kdo přesně jsou, aby měl otec klid.

4.2.3.1. Úryvek ze scénáře:

„Interiér, podniková vila – obývací pokoj, jarní den

Kvidův otec se krade zpátky k oknu a odhrnuje záclonu. Za jeho zády vykoukla ve dveřích Kvidova matka s rukama v bok.

Kvido sedí opodál s knihou na klíně a nad otcovým chováním jen znechuceně kroutí hlavou. Kvidova matka ze sebe náhle strhne přes hlavu zástěru.

KVIDOVA MATKA: A teď se dívej!

Kvidova matka se ve výhružném chvatu obouvá, zamačkává cigaretu a bleskově se pročešává. Kvidův otec ji ustaraně sleduje ve dveřích obývacího pokoje.

KVIDOVA MATKA: Jestli nemají psa, tak něco uvidíš!

Vychází ven a práskne za sebou dveřmi. “²⁹

4.2.3.2. Úryvek z knihy:

„Jednoho dne, když Kvidův otec setrval u okna v ložnici už obzvláště dlouho, ztratila nervy. Prudce si přetáhla kuchyňskou zástěru přes hlavu a vrazila do ložnice: „A teď sed' a dívej se!“ nařídila mu. Rychle se obula, zamáčkla cigaretu a před zrcadlem v předsíni se v pěti vteřinách přečesala. Její chvat působil jaksi výhružně. „Jestli nemají psa, tak něco uvidíš!“ zavolala na svého muže a práskla za sebou dveřmi. “³⁰

²⁹ NOVÁK, Jan: Bájecná léta pod psa: technický scénář. Praha: Space films, 1995

³⁰ VIEWEGH, Michal: Bájecná léta pod psa. Praha: Český spisovatel, 1994. ISBN 80-202-0496-2. s. 156

Podle výše zmíněných úryvků můžeme zaznamenat, že si jsou oba dost podobné, ovšem ve scénáři vidíme, že se více soustředíme na obraz, který pozoruje divák. Protože scénář slouží hlavně hercům, vidíme, že je to pro ně jakýsi manuál všeho, co mají udělat. Proto se zde objevuje více popis obličejů, který dělá Kvido na svého otce, ale také způsob postavení Kvidovy matky, když zírání na svého muže.

4.2.4. Ohlasy kritiků

Už z názvu celého díla můžeme poznat, že jde o báječná léta, nic tragického, nic hrozného. Autor nám vypráví o době svého mládí, která nebyla zase tak špatná, protože v ní zažívá první lásku, popisuje také lásku, která drží jejich rodinu pohromadě... přitom i když jsou ta léta báječná, tak jsou pod psa... „*Báječná léta pod psa nabízejí víc než zábavu. Michal Viewegh psal o lásce rodičů a dětí, vnuků a prarodičů, otlých hochů a dospívajících dívek, manželů a manželek. O tom, že tahle láska a její trampoty přesahují ideologie.*“³¹ řekl Pavel Janáček.

„*Na rozdíl od řady významných českých prozaiků nepíše Viewegh prózu nedějovou, kompozičně roztržitou, mozaikovitou, ale záměrně přímo s rozkoší vypravuje příběh, který je přitažlivý i pro širší publikum, a přitom volí šťastnou, nepodbízivou polohu, jež potěší též čtenáře náročné.*“³² Vidíme, že například Emil Lukeš zde zdůrazňuje, jak je přitažlivé, že Viewegh píše pro více čtenářů. Díky tomuto daru, který Viewegh má, se může pyšnit tím, že je nejčtenějším současným českým autorem. Jeho snaživost o zalíbení se každému mu někteří kritici vyčítají.

Velice výstižně napsal Emil Lukeš o autorovi: „*Viewegh je vnímavým pozorovatelem a jeho rozvinutá, vizuální a pocitová paměť má v zásobě spoustu konkrétních detailů, již využívá k barvitému zobrazení jednotlivých situací i k tvorbě svérázných postav. Jeho humor i tam, kde přechází v satiru, je v zásadě laskavý, protože karikované postavy inspirované vlastní rodinou má rád, ale není tam, kde pranýřuje skutečné zlo, nedospívá k jednostranné šířivé nenávisti, protože vychází z pocitu obecné odpovědnosti všech za všechno a není z těch, kdo si myslí, že má právo hodit kamenem.*“³³ Toto je naprosto přesné. Viewegh nikoho nezesměšňuje, jeho humor je opravdu laskavý.

³¹ JANÁČEK, Pavel. Nové knihy

³² LUKEŠ, Emil. Vieweghova melancholická groteska. Tvar, 1992, 51-52

³³ LUKEŠ, Emil. Vieweghova melancholická groteska. Tvar, 1992, 51-52

Vladimír Karfík: „Autor jedním dechem mluví o své ironii a lítosti. To druhé slovo není voleno náhodně. Když například Viewegh líčí postup otcova společenského úpadku až k vyklizení místa v rodině a k úniku do samotářského kutilství, kde symbolicky pracuje na vlastní rakvi, nemůže z těchto scén udělat grotesku, protože mu v tom brání lítost.“³⁴ Scénka vtipná je, autorova lítost vůči situaci, ve které se postava Kvidova otce nachází, také. To určitě souvisí i s výše zmíněným názorem, že autor má své postavy rád.

4.3. Výchova dívek v Čechách

4.3.1. Porovnání prostředí

Jedno z výrazných prostředí, které se ve filmu objevuje, jen v několika málo scénách je prostředí školy. Ve filmu můžeme vidět jen pár scén, kdežto v knize se více do hloubky seznamujeme se sborem učitelů, kteří pracují na této základní škole.

Pokoj, ve kterém se odehrává největší část příběhu, tedy Beátin pokoj, je ve skutečnosti hodně podobný tomu, který popsal autor v knize.

4.3.2. Hlavní rozdíly

Karel Král – „Tohle není žádná postava, to je pavučina, setkaná z těch nejbanálnějších představ, jež kolují v obecném mínění o našich nouveaux riches. Kliše na kliše. Je proto vskutku zábavné, když na s. 153 autor uvažuje, co by mohl s touto postavou eventuálně provést“³⁵ také v novinách uvedl Petr Fidelius svůj názor na tuto úvahu. „Tvoje zábrany, milý autore, jsou věru nepochopitelné. S Králem můžeš udělat absolutně cokoliv. Nemrkneme oknem, když mu uložíš spáchat harakiri. Můžeš ho klidně nechat vystřelit na Měsíc. Bude to všechno stejně pravděpodobné jako celá jeho existence. Můžeš si ho dát k večeři, rozžvýkat a spolknout, a nikdo tě nebude vinit z kanibalismu: neboť tvůj milionář není <<žijící člověk>>; je to bytost veskrze papírová a s kusem papíru si můžeš... inu, naložit jakkoliv.“³⁶ Toto je celkem drsná reakce. Zde je příklad

³⁴ KARFÍK, Vladimír. Báječná léta pod psa. Literární noviny, 1993, 10, s. 7

³⁵ FIDELIUS, Petr. Vieweghův VIEWEGH. Literární noviny, 1995, 34, s. 1., 6.

³⁶ FIDELIUS, Petr. Vieweghův VIEWEGH. Literární noviny, 1995, 34, s. 1., 6.

toho, že Viewegha kritici hodně často i nepříjemně kritizují. Přesto se domnívám, že některé tyto autorovy úvahy čtenáře vůbec nezajímají a jsou v textu zbytečné.

Beáta – „Podle matčina mínění <<by se potřebovala vdát>> (27), otec usuzuje střízlivě: <<Ta holka má normální splín. Rozešla se s klukem...>> (44) Už tento půdorys dává tušit charakter víceméně tuctový. Ale tady si musíme začít všímat příběhu, neboť hrdinka, na rozdíl od svého otce, pouhé to papírové kulisy, se v průběhu vyprávění přece jen jaksi „vyvíjí“.“³⁷ Ano, tato postava se hodně vyvíjí a v knize i ve filmu je naprosto zajímavou a jedinečnou osobností. „Anna Geislerová jako by se pro roli Beáty narodila, dává jí zvláštní podobu, která vlastně po celou dobu vůbec nepřipouští otázku proč. Je prostě taková, jaká je, žije svým vlastním životem až do konce.“³⁸

Oskar – hlavním rozdílem mezi Oskarem v knize a Oskarem ve filmu je věkový rozdíl. Ve filmu ho ztvárnil herec, který je o celou generaci starší, než Beáta. V knize je to třicátník. Možná díky tomuto věkovému rozdílu ve filmu působí „láska“ mezi Beátou a Oskarem jako jakési Oskarovo pomatení z mladé dívky. Z Beátiny strany se tento vztah jeví stejně jako v knize – Beáta potřebuje někoho, kdo by se jí mohl věnovat. Jedním z rozdílů, které se našly ve filmu a knize, je částka, kterou nabídl Král Oskarovi za lekce tvůrčího psaní pro jeho dceru. V knize nabízí 8 000 Kč měsíčně, což bylo v té době pro učitele hodně, a ve filmu nabízí 20 000 Kč. Tento rozdíl je dán dobou, protože film byl natočen 1997 a kniha vydána v roce 1994.

V knize se objevuje spousta citátů, které jsou vloženy do textu. Tyto citáty se objevují i ve filmu, tady ale vypadají, jako zbytečné usekávání děje a moc se do celku nehodí.

4.3.3. Scénář

Napsal ho Václav Šašek, já jsem měla k dispozici literární scénář.

V následujících řádcích se seznámíme s rozdíly mezi prvním setkáním Oskara s Karlem Králem (jak je vše popsáno ve scénáři a jak je to v knize).

³⁷ FIDELIUS, Petr. Vieweghův VIEWEGH. Literární noviny, 1995, 34, s. 1., 6.

³⁸ MÍŠKOVÁ, Věra. Herci táhnou Kolihův film Výchova dívek v Čechách. Právo, 1997, s. 10

4.3.3.1. Úryvek ze scénáře:

„Králova pracovna

Král posadil Oskara do koženého křesla u nízkého stolku. Nalije whisky a z vestavěné ledničky vyndá led.

Král: Prosím... Četl jsem vaši knížku...

Oskar: Ano?

Král: Líbila se mi, i když jinak moc nečtu.

Oskar se na znamení jakýchsi díků mírně ukloní.

Král: Moje dcera taky trochu píše.

Oskar: Opravdu?

Podívá se upřímně.

Král: Mohlo by jí to pomoci, aby se vyznala sama v sobě.

Oskar: Myslíte... Jistě. Určitě...

Odpoví rozpačitě, protože pořád ještě neví, oč jde.

Král přesto pokývne. Je rád, že mu Oskar rozumí.

Král: Po pravdě řečeno to trochu potřebuje. Jako vyznat se v sobě. Má teď kritický období.

To Oskara zaskočí.

Oskar: O... To mě nenapadlo...

Král využije okamžiku, kdy má soupeř vyražený dech.

Král: Co takhle takovej... kurs tvůrčího psaní? “³⁹

4.3.3.2. Úryvek z knihy:

„Nalil do dvou sklenic skotskou a už trochu okázale otevřel dvířka vestavěné ledničky, odkud přinesl plnou sklenici ledových kuliček. Posadil se naproti mně.

„Četl jsem vaši knížku... Názory na vraždu?“

„Ano.“

„Líbila se mi.“

Ty mně pracovnu, já tobě knihu. [pozn. předtím pochválil Oskar Královi jeho dům.]

„Díky.“

„Moje dcera taky trochu píše.“

„Opravdu?“

„Mohlo by jí to pomoci, aby se líp vyznala sama v sobě,“ prohodil přemýšlivě. Díval se do stolu. Když ke mně vzhlédl, z jeho výrazu jsem pochopil, že to zřejmě myslel jako otázku.

„Jistě,“ řekl jsem. „Určitě.“

Kývl na znamení souhlasu. Připadalo mi, že ožil.

„Po pravdě řečeno to trochu potřebuje,“ řekl. „Myslím, vyznat se v sobě. Má teď kritický období.“⁴⁰

Hlavní rozdíl mezi těmito dvěma texty není ani tak v tom, co říkají a jestli to říkají úplně stejně nebo ne, ale v tom, že se ve scénáři zase setkáváme s jiným způsobem popisu pracovny i výrazů postav.

4.3.4. Ohlasy kritiků

Věra Míšková: *„Hodně díky hercům se na plátně odvíjí docela příjemný film, jemuž však bohužel ubírá na celkové kráse jakási prapodivná snaha jít v čemsi nad knížku, respektive do větší hloubky. Oskar má být zajisté protivný svými věčnými citáty. Jenže ve filmu jako by poučoval spíš Koliha než Oskar citáty inscenovanými jako titulky, což film jenom nesmyslně rozbíjí. A co už vůbec nechápu, je závěrečná rekapitulace, „jak by*

³⁹ ŠAŠEK, Václav: *Výchova dívek v Čechách: Literární scénář*. 1995

⁴⁰ VIEWEGH, Michal: *Výchova dívek v Čechách*. Praha: Český spisovatel, 1994. ISBN 80-202-0507-1. s. 12

to bylo doopravdy“ – matoucí, zbytečná a nakonec nepříjemně přebíjející vše předchozí, co samo mělo o čem vypovídat a dovedlo žít.“⁴¹

Petr Fidelius: *„Rozpoznáváme tedy u Viewegha jeden specifický rys, pokud jde o užívání autoreflexe: slouží tu jako náhradní prostředek, jako východisko z nouze, když si autor jako tvůrce s něčím neví rady.“⁴²*

Ondřej Horák: *„Přestože ani v nové knize Viewegh příliš vtipných momentů nepřináší, musí se mu přiznat, že se čte velmi dobře, snadno. Nezanedá ovšem žádné otázky či chuť ještě se k ní vracet. Dojemně vyznívající Oskarovo pohlédnutí na současnou situaci očima jeho bývalé ženy jako by navazovalo na „ponor“ Vybíjené, ale dál už román - daleko spíše však povídka natažená do chatrné novelky - připomíná páteční sekanou „co týden dal“, známou ze školních jídelen. Rychle sníst a raději na to už moc nemyslet.“⁴³*

Josef Vohryzek: *„Nejlepší pasáž Vieweghovy knihy je povídka Táta a já, dílko Beáty Králové, která spolu a autorovým alter egem tvoří hlavní dvojici této knihy. Na pouhých dvou stránkách v ní Beáta o sobě a o svém problému (rozbitá otcovská vazba vypoví víc než celá Výchova dívek v Čechách.“⁴⁴*

4.4. Román pro ženy

4.4.1. Porovnání prostředí

Jedním z rozdílů je ten, že v literární předloze se více autor věnuje prvnímu Lauřinému příteli, Jeffovi. Setkáváme se s prostředím New Yorku, ve kterém spolu nějaký čas žijí. Ve filmu nejspíše na tuto pasáž nebyl čas.

Dovolená, na kterou jela Laura s Rickiem, a kde se seznámí s Oliverem, se ve filmu odehrává v Chorvatsku. Je léto a nádherně. Ve filmu se celý děj odehrává v Tatrách, v zimě. Nejspíš z finančních důvodů, aby celý štáb mohl jet jen kousek za hranice.

⁴¹ MÍŠKOVÁ, Věra. Herci táhnou Kolihův film Výchova dívek v Čechách. Právo, 1997, s. 10

⁴² FIDELIUS, Petr. Vieweghův VIEWEGH. Literární noviny, 1995, 34, s. 1., 6.

⁴³ HORÁK, Ondřej. Britské listy [cit. 22. 3. 2012]. Dostupné z: <http://www.blisty.cz/>

⁴⁴ VOHRZEK, Josef. Literární kritiky, Praha: Nakladatelství TORST, 1995, s. 336

4.4.2. Hlavní rozdíly

Film román pro ženy je z mnou rozebíraných filmů nejvíce podobný své literární předloze. Našly se zde sice nějaké výjimky, některé scény byly přeskočeny, protože je logické, že ne všechny scény z knihy se vejdou do filmu, ale celkový výsledek zůstal naprosto stejný. Celá tato shoda je shodná nejspíše proto, že scénář k tomuto filmu psal sám autor literární předlohy, Michal Viewegh.

V románu se můžeme setkat s několika kapitolami, ve kterých se dočteme, že Oliver spolu s Laurou dokonce i bydleli. Můžeme si přečíst více situací, ve kterých jim vztah klapal či byl v krizi. Ve filmu je vše pojato o hodně rychleji, nevejde se tam vše.

Dalším rozdílem můžeme pozorovat u Oliverova kamaráda Huberta. V knize se můžeme dočíst, že je ženatý, a že se kvůli Ingrid rozvede se svou manželkou. Dále můžeme vidět, že ve filmu se Hubert jen několikrát ukáže. Naproti tomu v knize se s Hubertem Oliver i Laura vídají o dost více.

Důležitým rozdílem je to, že po Oliverově a Lauřině rozchodu si Laura našla přítele. Byl jím student Robert, se kterým se i domlouvala, co Oliverovi na jeho dopisy v metru odepíšu, radila se s ním. Ve filmové podobě již žádného přítele nemá.

Závěrečná scéna je ve filmu pojata hodně romanticky. Laura přiběhne za Oliverem do práce, kde se před všemi políbí, prostě typický romantický konec. V knize je vše vystupňováno ještě tím, že Laura je dokonce těhotná.

4.4.3. Scénář

Je to jediný scénář z filmů, které jsem rozebírala v této práci, který napsal sám autor knihy, Michal Viewegh. Mimo tohoto scénáře, napsaného v roce 2001 si psal Viewegh pro své filmy také scénář k Účastníkům zájezdu (2006), Románu pro muže (2010) a také Povídkám o manželství a sexu, které byly zfilmovány pod názvem Nestyda (2008).

Porovnáme si tu část, kdy Laura poprvé mluvila s Oliverem.

4.4.3.1. Úryvek ze scénáře:

„Časné ráno. Vyklidněná horská vesnička. Laura dobíhá procházejícího se Olivera, který je oblečen ještě nedbaleji než jindy.

LAURA: Dobrý ráno. Koukám, že vás ty zvony taky vzbudily?

OLIVER: (přikývne) A to tvrdí, že milují bližního svého... Chápu, že potřebují dostat lidi do kostela – sám dělám v reklamní agentuře – ale proč proboha nezvolí nějakou humanističtější formu propagace?!

Laura se k němu s úsměvem připojí a společně krácejí po zasněžené cestičce.

OLIVER: Letáčky ve schránce, billboardy, spoty v televizi, horkovzdušný balón ve tvaru božího oka – to všechno bych pochopil. Ale třískat neděli v sedm ráno do bronzu?!

Laura se zasměje. Někakou dobu jdou mlčky, je slyšet jen vrzání sněhu.“⁴⁵

4.4.3.2. Úryvek z knihy:

„Vylezla jsem z postele a marně se pokusila přesvědčit Rickieho, aby si šel se mnou ještě před snídaní zaplavat, nebo se alespoň projít, ale jenom cosi zamručel a obrátil se na druhou stranu. Takže jsem šla sama – a na zcela prázdné pláži jsem narazila na Olivera. Rychle jsem zvažovala, že se vydám na opačnou stranu, ale nakonec jsem se k němu připojila. „Koukám, že vás to taky vzbudilo...“, začala jsem konverzačně. Přikývl. V té chvíli zvony začaly opět zvonit – zřejmě z nějakého konkurenčního svatostánku. Útrpně jsme na sebe pohlédli. „A to tvrděj, že milujou bližního...“, vrtěl hlavou Oliver. „Já chápu, že potřebujou lidi dostat do kostela – ale proč si ksakru nevyberou nějakou humanističtější formu propagace?“ Usmívala jsem se. Na sobě měl plátěné kraťasy a vytahané bavlněné tričko s několika skvrnami; byl rozčuchaný a očividně se ještě neholil. Na levém zápěstí měl malé dětské hodinky s Kačerem Donaldem uprostřed ciferníku, které na jeho opáleném svalnatém předloktí působily poněkud bizarně. „Letáčky ve schránce, billboardy u dálnice, krátkej spot v televizi, horkovzdušnej balón ve tvaru božího oka – to všechno bych dokázal pochopit,“ pokračoval. „Ale třískat v neděli v šest ráno do bronzu...?“⁴⁶

⁴⁵ VIEWEGH, Michal: Román pro ženy, Scénář, 2005. s. 12

⁴⁶ VIEWEGH, Michal: Román pro ženy, Brno: Petrov, 2001, ISBN 80-7227-099-0. s. 69

Na těchto ukázkách můžeme vidět, že scénář i úryvek z knihy jsou dosti podobné. Nejspíše je to také tím, že je psal stejný autor. Jediným důležitým rozdílem je místo, kde se rozhovor koná a také způsob řeči. V knize hlavní postavy používají více obecnou češtinu. Také v knize můžeme více číst myšlenky, které se Lauře honí hlavou.

4.5.Případ nevěrné Kláry

4.5.1. Porovnání prostředí

Při pátrání po tom, zda je Klára Norbertovi nevěrná, musí Denis spolu se svými pracovníky navštívit penzion, ve kterém se stýká Klára se svým učitelem sinologie. Ve filmu se vůbec žádný penzion, ve kterém by Denis požádal Kláru o ukončení vztahu se svým profesorem, neobjevuje.

Při cestě do Číny musí Klára i Denis přestupovat ve Finsku, kde také přespí jednu noc v hotelu. Ve filmu, protože jedou do Benátek, tak nikde nepřestupují, ale scény se odehrávají rovnou v Benátkách.

Největším rozdílem v prostředí mezi literární předlohou a filmovým zpracováním je výlet, na který jede Klára a tajně se k ní přidá i Denis, který ji tam má sledovat. V knize si můžeme číst o přenádherné Číně, která má své tajuplné a mystické kouzlo. Seznamujeme se zde s mnohými památkami, které Klára navštívuje, můžeme si domýšlet, že je to symbolika jakési historie, dálky od domova či také něco tajného a záhadného. Ve filmu Klára nejede do Číny, není studentkou sinologie, ale jede do Benátek, kde získává podklady pro svou práci o Důsledcích přílivu v Benátkách.

V knize se také můžeme dočíst o tom, že když byl Denis v Číně, tak navštívil i některé čínské noční kluby. V Benátkách nic podobného nedělá.

4.5.2. Hlavní rozdíly

Jedním z nejdůležitějších rozdílů mezi filmem a knihou je v tom, že v knize je hlavním hrdinou Čech, známý spisovatel, který je ve středních letech, a který neuvěřitelně žárlí na svou přítelkyni, která je studentkou sinologie. Ve filmu je hlavním hrdinou učitel hudby Luca, který pochází z Itálie a 5 let žije v Praze. Ve filmu můžeme také pozorovat,

jak se Luca seznamuje s malým žáčkem Matyášem. Filmový žárlivec je určitě nejméně o 10 let mladší, než ten v knize. Celý film je pojat více italsky, protože ho točili Italové. Ve filmu můžeme vidět, že Klára se s Lucou seznámila na diskotéce, kde dělal DJ.

Dalším významným rozdílem je ten, že profesor sinologie, se kterým má Klára poměr v knize, ve filmu je profesorka, se kterou Klára samozřejmě poměr nemá.

Klára navštěvuje ve filmu svou matku v nemocnici, Luca si zjišťuje, zda za ní opravdu byla, ale vypátrá, že její matka v nemocnici vůbec není, tak udělá Kláře hysterickou žárlivou scénu. Později se dozví, že Klářina matka se zapsala v nemocnici pod dívčím jménem, a tak se Kláře omlouvá, jenže ta už je rozhodnutá, že od něj odejde. Luca se pokouší spáchat sebevraždu na chodbě na schodišti. Kláru mu v tom zabrání, ale stejně neubrání malému pádu, vinou kterého je Luca v nemocnici. Hned poté se spolu usmíří.

V době, kdy je Klára s Denisem v Benátkách, natáčí je další skrytí detektivové. Luca nevěřil ani Denisovi, který měl hlídat Kláru. A protože Klára s Denisem v Benátkách měli poměr, Denis se rozhodne, že získá nahrávku, která by je z tohoto činu usvědčila. Proto při návratu zpět do Prahy domluví se svými spolupracovníky, aby mu nahrávku pomohli získat. Získají ji a Denis ji zničí.

V knize Denis s Klárou po celou dobu pobytu v Číně ani netuší, že by je někdo mohl sledovat. Vše zjistí až na letišti, kde na ně čeká sám Norbert. Hned po příjezdu Norbert Denise odveze k němu do kanceláře, kde ho zabije. Ve filmu Norbert/Luca Denise nezabije, jen ho postraší a jejich rozhovor končí tvrzením, že je Norbert/Luca ze své žárlivosti vyléčen. Opravdu ale vyléčen není, protože celý film končí scénou, ve které Luca navštíví jinou detektivní kancelář. Přestože Klára si ho už vzala.

Denis je v knize zastřelen. Ve filmu je to pojata více romanticky a vše končí zamilovanou lovestory, ve které Denise sice opouští jeho žena Rút, protože jí Denis lhal a neřekl jí, že měl poměr s Klárou a vinou toho byla porušena jejich dohoda. Denis si ale uvědomil, že miluje svou spolupracovnici Sandru a běží za ní na nádraží. Ona sice odejde a slíbí mu, že se brzy vrátí.

4.5.3. Scénář

Tento scénář napsal Roberto Faenza. Luca popisuje Denisovi seznámení s Klárou. V knize se Norbert s Denisem baví o Kláře v Denisově kanceláři.

4.5.3.1. Úryvek ze scénáře:

Denis a Luca sedí u stolku před kavárnou, pijí kávu.

DENIS: Tak tedy, všechno mi povězte.

LUCA: Miluji dívku jménem Klára. Je krásná, chytrá, studuje dějiny umění na univerzitě....

DENIS: A?

LUCA: Nedávno... mi začala lhát. Vynechávat drobné detaily. Neříkat mi všechno. Říká, že to dělá proto, abych si já nedělal starosti.

DENIS: Ale vám tohle samo o sobě dělá starosti?

LUCA: Byl jste někdy v Bluenote?

DENIS: Jednou nebo dvakrát.

LUCA: Jak jsem říkal, přes den učím hudbu a po nocích tam hraju. Jednoho večera Klára přišla se dvěma kamarádkami.

DENIS: A...

Při Lucavě odpovědi se scéna přesune do INT. BLUENOTE NOC

Luca a jeho skupina hrají v klubu, Luca se pohybuje na jevišti a jakýmsi mikrofonom/syntetizátorem zachycuje zvuky ostatních nástrojů a proměňuje je; potom sedí u klavíru, hraje jednou rukou a druhou vytváří podivné harmonie; celkový účinek je velmi zvláštní.

Vedle něj na scéně sedí krásná čelistka.

Klub je plný mladých lidí, pijí a tancují... mezi nimi Klára se dvěma kamarádkami.

LUCŮV HLAS (OFF)

Když jsem dohrál, přišla mi Klára pográtulovat. Povídali jsme si a... nejdřív řekla, že je Švédka, ale pak se rozesmála a přiznala, že její otec byl také Ital.

Vypadala poněkud rozmrzele, když jsem se s ní loučil. ...⁴⁷

⁴⁷ FLEETWOOD, Hugh: Případ nevěrné Kláry: Scénář, 2008, s. 18

4.5.3.2. Úryvek z knihy

„Kolik jí vlastně je?“

Nadechl se.

„Dvacet.“

Matroš má práci, napadlo mě automaticky. Ročník 1982. Když se narodila, bylo Norbertovi dvacet. Mně třicet. Vyměnili jsme si opatrné pohledy.

„V tom případě to nemůže být jen strašné,“ řekl jsem. „Musí to zároveň být i krásné.“

„To máte pravdu,“ uznal.

„Nic není zadarmo. Nedal byste si před obědem skleničku vína?“ navrhl jsem.

Tuhle techniku v žádné učebnici psychologie nenajdete, ale občas to funguje.

„Dal.“

Otevřel jsem sedmičku Modrého portugal. Připili jsme si. Víno příjemně vonělo na patře.

„Studuje?“ zeptal se.

Založil si ruce za hlavu.

„Čínštinu,“ odfrkl si. „Věřil byste tomu?“

„Doma mluvíte česky?“

Konečně se zasmál.

„Jo, Ale samozřejmě jíme hůlkami, chodíme v hedbávných županech a pijeme jasmínovej čaj. Oba totiž chápem, že nás ta úplně odlišná kultura může šíleně moc obohatit.“

Usmíval jsem se.⁴⁸

U scénáře sedí Denis s Lucou v kavárně. Luca vypráví Denisovi o tom, jak se s Klárou seznámil. Přitom je u scénáře možné, aby se scéna jen tak přesunula do minulosti, do klubu Bluenote. Také můžeme vidět scénu, která se odehrává v minulosti, ale přesto ve filmu slyšíme Lucův hlas, jak Denisovi vypráví...

Na rozdíl od filmu se v knize o Kláře dozvídáme víc. Například její věk a obor jejího zajímavého studia. Také můžeme pozorovat, jakým způsobem a nad čím Denis přemýšlí, co ho napadá, jaké má myšlenky. Ve scénáři se více zaměříme na obraz.

⁴⁸ VIEWEGH, Michal: Případ nevěrné Kláry. Brno: Druhé město, 2009. ISBN 978-80-7227-285-3, s. 57

4.5.4. Ohlasy kritiků

„Vieweghův poslední román lze hodnotit jako čistě pánský, neboť kniha jednoznačně staví na identifikaci s mužskými hrdiny: pokud se vžijete do detektiva, užijete si s krásnou mladou modelkou, pokud zvolíte spisovatele, zakusíte sladké potrestání nenáviděného soka. Konečně, v próze popisované atributy úspěšného muže (měl by upoutat labužnickou znalost alkoholu, žen a nezbytně i trochu umění), které tvoří jádro magazínů pro muže, tuto mediální strategii jen podporují. Co si od takového „pánského románu“ přát víc? Snad jen to, aby jej nepřestaly kupovat ženy a aby se nedostal do ruky nějakému psychoanalytikovi.“⁴⁹ Lenka Jungmannová se takto vyjádřila v Lidových novinách. Dovolím si nesouhlasit s tvrzením, že tento román je čistě pánský. Nemůžeme hodnotit celé dílo pouze z pohledu postav Norberta a Denise. Také se můžeme zaměřit na třetí hlavní postavu, na Kláru. Měli bychom se zamyslet nad tím, proč se tak chová, proč je taková, jakou ji vidíme? Nejspíš proto, že sama hledá šťastný život... a do cesty jí vstoupili tito dva muži. Myslím si, že román je určen jak pro muže, tak pro ženy. Každý se zde najde něco „svého“.

„Troufám si říct, že i když nejste zkušený čtenář detektivek, milostných románů nebo dobrodružných knih, tedy čtenář s oním pověstným šestým smyslem, odhadnete dříve či později (během první třetiny románu však jistě) velice přesně, jak se bude děj dále vyvíjet. Jediné, co snad čtenář odhadnout nemůže, je místo Klářiny nevěry s Denisé — Čína. Jestliže jste se tedy nechali nalákat záložkou, která tento "rafinovaně zkomponovaný příběh o lásce, přátelství a žárlivosti, román s detektivními prvky, plný překvapivých zvratů" vřele doporučuje, Případ nevěrné Kláry vás zklame.“⁵⁰ Musím souhlasit s tímto tvrzením Kateřiny Vlasákové. Opravdu i nezkušený čtenář detektivek hned po několika prvních kapitolách odhadne, jak se příběh bude dál vyvíjet. Neobjevují se žádné nečekané zvraty ani nic, co by čtenáře překvapilo. Celý námět je dosti zajímavý, ovšem základ celého příběhu je prozrazen již v první polovině knihy.

⁴⁹ JUNGMANNOVÁ, Lenka. Vieweghův román, tentokrát pro pány. Literární noviny, 2003, 21, s. 8

⁵⁰ VLASÁKOVÁ, Kateřina. Kancelář dr. Pravdy. Řekneme vám o Případu nevěrné Kláry pravdu. [cit. 1.4.2012]. Dostupné z: http://aluze.cz/2003_02/viewegh.php

5. ZÁVĚR

Jak již bylo zmíněno v úvodu, cílem mé bakalářské práce bylo porovnání filmové podoby díla s literární předlohou Michala Viewegha. Musela jsem rozebrat literární text, naučit se dívat na film více z odborného hlediska. Také mě to naučilo hledat souvislosti mezi jednotlivými postavami a prostředím. Hledala jsem funkci změny, nedívala jsem se jen na to, že je něco jinak, ale snažila jsem se zjistit, proč je to jinak.

Při psaní této bakalářské práce jsem používala hlavně literaturu odbornou, která se zabývá studiem textu, textem a komunikací, dále také způsoby, jak se dívat na film. Používala jsem odborné publikace i odborné články v časopisech, které jsem hledala v knihovně či na webových stránkách. Byly mi poskytnuty některé recenze z časopisů, které jsem také uplatnila při pohledu na dílo jinýma očima.

Také jsem se v jedné kapitole věnovala základním pojmům, které jsou důležité pro filmovou řeč.

V Národním filmovém archivu jsem si sehnala scénáře, které se mi hodily jako další materiál pro sepsání této práce. Scénáře jsem bohužel z časových důvodů nemohla použít v této práci celé. Tak jsem vybrala pouze některé úryvky, které jsem porovnávala s literární předlohou.

Závěrem bych chtěla zmínit, že tato práce může být dále podkladem pro další zkoumání děl Michala Viewegha.

6. SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

6.1.Literatura

VIEWEGH Michal: Román pro ženy. Brno: Petrov, 2001. ISBN 80-7227-099-0

BORDWELL, David. THOMPSONOVÁ, Kristin: Umění filmu: Úvod do studia formy a stylu. Praha: Nakladatelství Akademie múzických umění v Praze, 2010. ISBN 978-80-7331-217-6.

MACUROVÁ, Marie. Mareš, Petr: Text a komunikace. Praha: Karolinum, 1993. ISSN 0567-8269.

MONACO, James: Jak číst film: Svět filmů, médií a multimédií. Praha: Nakladatelství Albatros, 2004. ISBN 80-00-01410-6.

BUŠTÍKOVÁ, Petra. Produkční historie filmových adaptací podle literárních předloh Michala Viewegha. Brno, 2008. Magisterská diplomová práce. Masarykova univerzita. Filosofická fakulta. Vedoucí práce Mgr. Petr Szczepanik, Ph. D.

HRABÁK, Josef: Literární komparatistika, Praha: Nakladatelství SPN, 1976.

KRATOCHVÍL, Jiří. Kdo je Max českého románu? Respekt, 1996, 27.

VOHRYZEK, Josef. Literární kritiky, Praha: Nakladatelství TORST, 1995.

VIEWEGH, Michal: Báječná léta pod psa. Praha: Český spisovatel, 1994. ISBN 80-202-0496-2

NOVÁK, Jan: Báječná léta pod psa: technický scénář. Praha: Space films, 1995

JANÁČEK, Pavel. Nové knihy

LUKEŠ, Emil. Vieweghova melancholická groteska. Tvar, 1992, 51-52

KARFÍK, Vladimír. Báječná léta pod psa. Literární noviny, 1993, 10.

FIDELIUS, Petr. Vieweghův VIEWEGH. Literární noviny, 1995, 34.

MÍŠKOVÁ, Věra. Herci táhnou Kolihův film Výchova dívek v Čechách. Právo, 1997.

ŠAŠEK, Václav: Výchova dívek v Čechách: Literární scénář. 1995

VIEWEGH, Michal: Výchova dívek v Čechách. Praha: Český spisovatel, 1994. ISBN 80-202-0507-1.

VIEWEGH, Michal: Román pro ženy, Scénář, 2005.

VIEWEGH, Michal: Román pro ženy, Brno: Petrov, 2001, ISBN 80-7227-099-0.

FLEETWOOD, Hugh: Případ nevěrné Kláry: Scénář, 2008.

VIEWEGH, Michal: Případ nevěrné Kláry. Brno: Druhé město, 2009. ISBN 978-80-7227-285-3

JUNGMANNOVÁ, Lenka. Vieweghův román, tentokrát pro pány. Literární noviny, 2003, 21.

6.2. Internetové zdroje

Videozáznam pořízený z autorského čtení v Brně 29. 7. 2010 [cit. 26. 4. 2012].
Dostupné z: <http://www.autorskecteni.cz/2010/cz/videozaznamy/51-Michal-Viewegh>

HORÁK, Ondřej. Britské listy [cit. 22. 3. 2012]. Dostupné z: <http://www.blisty.cz/>

VLASÁKOVÁ, Kateřina. Kancelář dr. Pravdy. Řekneme vám o Případu nevěrné Kláry pravdu. [cit. 1.4.2012]. Dostupné z: http://aluze.cz/2003_02/viewegh.php

7. RESUMÉ

Cílem této práce je porovnání vybraných knižních předloh Michala Viewegha s jejich filmovým zpracováním. Práce se skládá ze tří hlavních částí. První část se zabývá analýzou struktury textu, druhá část je zaměřena na filmové zpracování děl a ve třetí je porovnávána literatura s filmem. Součástí práce je také srovnání úryvků scénářů s literárními předlohami. V práci jsou zmíněny některé pojmy, které se týkají základů filmové řeči, nebo názory literárních kritiků na vybraná díla.

8. ABSTRACT

The goal of this work is to compare selected novels by Michal Viewegh with their movie adaptations. The work consists of three main parts. The first part analyzes the structure of the texts, the second part focuses on the movie adaptation of the work and in the third section compares the fiction with the actual film. The work also includes comparisons of passages from screenplays with literary models. In the bachelor work some terms are mentioned which relate to the foundation of movie language or to the opinions of literary critics on the selected works.